

Szerkesztőség: Kálvay utca
és nyomda: Bui. Rev. Ferdin.
nand (Józsi: Köhler-utca) 2.
Telefon: 151. Sűrűnyvím:
Közölv. Arad :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona.
Kiadása és rotáció: nyomás.
Mézelenik naponta kétszer.

ARADI KÖZLÖNY

Hírfizetési árak: évente
1080, félévre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej
több :: Erves szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej :: (Buc.
restiben 50 ban feleár.)
Hirdetések tarifa szerint.

XLVI. évfolyam, 201. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1931. szeptember 5

Felekezeti békét!

Egyik előkelő magyar főpap, aki nem tartotta összeegyeztethetőnek a keresztény tanokkal a felekezeti gyűlölködést, egyik ünnepi beszédében mondotta a következőket:

— Lelkifelhagyás ráfogni egy hitvallás híveire, hogy azok, úgy, amint vannak, valamennyien gazemberek. Minden felekezet tagjai között vannak jóra való, tisztességes emberek és vannak rosszak, tisztességtelenek. Hígyjek el, tisztelt hallgatóság, hogy egyik hitfelekezetnek sem kell gazembereket a másiktól kölcsönkérni!

Mély igazság van ebben a morálisban, amelyet már felismertek Angliában és Amerikában, amikor a tudományos és közéleti előkelőségek megindították a mozgalmat, hogy egy táborba tömörítsék azokat, akik egymás vallási meggyőződését tiszteletben tartják és egymás felekezeti hovatartozását nem bírálják.

A mozgalom célja, a felekezeti béke megteremtése, mert annak életre hívői tudatában voltak annak, hogy mennyi produktív munka és energia megy tönkre, vész el az emberiség részére ezekben a felekezeti harcokban. Mert agitátorai vannak ezeknek a harcoknak, akik ebből ének. Mások politikai célokból szítják a felekezetek közötti ellentétet, amely, néha, úgy, mint most nálunk, parlamenti mandátumot nyújt a mozgalom ügyes kihasználóinak.

De a gyűlölködés szítása mindig egyértelmű célok elérésére vezethető vissza. Ezzel magyarázható a magyarországi katolikus és a protestánsok közötti harc is, amely a háború után tört ki teljes erővel s amelynek rejtett oka talán abban is kereshető, hogy a háború utáni Magyarországnak úgy a kormányzója, mint miniszterelnöke a protestánsok felekezetiéhez tartozott.

A felekezeti gyűlölködések azonban átcsaptak országhatárokon, életre kaptak Romániában is, amely szinte alkalmas talajnak kínálkozott arra. Mert amíg a háború előtt Romániának, mint nemzeti államnak, meg volt a maga domináló vallási egysége is, a háború után megnagyobbodott ország más felekezetek jelentős tömegeit is ölelte határai közé. A harmónikus együttélés helyett, melynek hivatása, célja és rendeltetése az ország belső, békés fejlődését biztosítani, a felekezeti türelmetlenség lett urra a lelkeken. Pedig az országnak rengeteg megoldásra váró problémája van még, amelyeknek legjelentékesebbje is fontosabb, mint az vizsgálni, hogy ezeknek a problémáknak megoldója, melyik felekezethez tartozik. A gazdasági élet rendezése, az egészségtelen és állandó politikai váltogazdaság enyhítése, a pénzügyek rendbehozatala, mind olyan kérdések, amelyekről az egész ország jóléte függ, vallásra való tekintet nélkül.

A nyugatról jövő hatás alatt, most Magyarországon is megindult a mozgalom, amelynek egyetlen programja: a felekezeti béke.

Ez a mozgalom Romániában, ahol a felekezeti gyűlölködések lángjait állandóan táplálják, szintén megindulásra vár. Mert meg kell indulnia, Romániának szintén bele kell kapcsolódnia ebbe a nemzetközi szervezkedésbe, az ország nyugalma és a lelkek békéje érdekében.

Mint ahogyan bekapcsolódott minden folyó állam, ahol ennek parancsoló szükségességét megértették és megérezték.

Mert aki megteremti a felekezetek közötti békét, az megtette az első lépést a világbéke felé.

Sötét jövőt jósol Averescu marsall

Nyilatkozik Németországról, amely nélkül nem képzelhető el Európa — Súlyos kritika a kormányról — Tavasszal koncentrációs kabinet alakul

Turnu Severinből jelentik: Averescu marsall Turnu Severinben, hosszas beszélgetés keretében nyilatkozott egy újságírónak a kül- és belpolitikai viszonyokról és többek között a következőket mondotta:

— Éppen Németországban voltam, amikor a válság kiütött. A legtöbbet azok a pénzügyintézetek veszítettek, amelyek spekulálási igyekezetek. Németországnak hitelt nyújtani kötelessége a nagyhatalmak bármelyikének, mert Európát nem lehet elképzelni Németország nélkül.

Az újságíró ama kérdésére, hogy milyennek látja a belpolitikai viszonyokat és vajon miért hiúsult meg annak idején Titulescu kollaborációs kormánya, Averescu a következőket jelentette ki:

— Titulescuban meg volt a jóindulat, de nem tudott átfogó programot felmutatni. En és pártom mindenestre hajlandók lettünk volna a támogatásra, minden ellenszolgáltatást követelés, vagy miniszteri tárca, államtitkárságok, képviselőségek nélkül.

Majd a jelenlegi kormányra tért át a beszélgetés során, amelyet szakértelem nélkül kabinetnek titulált.

— Iorga nem rendelkezik a szükséges tapasztalatokkal, — mondotta — Argetoianu már inkább. Azonban ő egyedül nem elegendő a súlyos problémák megoldására. A kormány többi tagjai pedig nem számítanak fontosabb kérdéseknél. Összegezve: az ország, amelynek természetes kincsei itt hevernek a lábunk előtt, kilátástalan jövőnek néz elébe és az összeomlás felé közeledik.

A marsall egyébként szombaton utazik a fővárosba.

Az Adeverul egyébként ma elköveti ir a belpolitikai helyzetről és kifejti, hogy a felsőbb körök véleménye szerint, a koncentrációs kabinet gondolatát nem szabad elvetni, mert soha talán soha nem volt olyan szükség az erők egyesítésére, mint most. A lap tudni véli, hogy a király tavaszra óhajtja a koncentrációs kabinet létrehozását.

A szerb minisztertanács megállapította

Fontos intézkedések — Leszállították az állami költségvetést —

a gabona új árát

Belgrádból jelentik: A szerb minisztertanács ma egy törvényt dolgozott ki, melyben szabályozza a gabona exportját. A törvény szerint búzát csak szindikalizált részvénytársaságoknak szabad nagyobb tömegben vásárolni, a pékeknek, kereskedőknek és magánosoknak azonnal be kell jelenteniük, ha kétszáz kilogramnál több búzalisztjük van. Az összes malmokban le kell pecsételni azokat a gépeket, melyekkel finomabb lisztet lehet előállítani, mert a törvény értelmében csak egyféle lisztet szabad forgalomba hozni.

Egyébként a kereskedelmi miniszter ma megállapította a buzaárakat is. Tiszavidéki buza 240 dinár, melynek azonban decemberig 270 dinárra kell emelkednie. Dunai buza 226 és baranyai buza 228 dinár. A minisztertanács ma foglalkozott a költségvetés csökkentésével, mely hosszas vitát idézett elő. Végül is az állami költségvetést hétszázötvenegy millió nyolcszázhatvanvölcezer dinárral leszállították. Kimondták, hogy az idén megüresedett állami tisztviselői állásokat nem töltik be és ezzel is jelentős megtakarítást érnek el.

Schober lemondása — francia kívánság

Ausztria nagy árat fizet a kölcsönért — Lázás tanácskozások Genében — Az Angol Bank meghosszabbítja Ausztria kölcsönét

A kisebbségi kérdés a Népszövetség előtt

Genéből jelentik: A Népszövetségi tanács mai ülésén Ausztria tegnap beadott kérését vitatták, melyben az osztrák kormány kérte, hogy a Népszövetség Ausztriát részesítse pénzügyi segélyben. Schober a vita során nagy beszédet mondott, melyben kérte, hogy a Népszövetség Ausztria kérését tárgyalja jóakaratul.

Ma délután 4 órai kezdettel a tanács az osztrák kölcsön ügyét tárgyalta. A tárgyalás során elhatározták, hogy az Angol Bank az 1500 millió schillinges kölcsönt meghosszabbítja szeptember 17-ig, míg a kölcsön másik részét a Francia Bank veszi át.

Leroux ma fogadta a kisebbségi Kongresszus küldöttségét, akiknek kijelentette, hogy a kisebbségi kérdések elbírálásánál szem előtt fogják tartani azon elveket, melyeket a kisebbségi kongresszus legutóbb kidolgozott.

Schober osztrák külügyminiszter ma fogadta a sajtó képviselőit, akiknek kijelentette, hogy amennyiben szükség lesz a lemondására, vagy illetékes helyről követelnék, azonnal benyújtana azt. A lemondásáról szóló kérvényt még Genéből történt elutazása előtt aláírta és így semmi akadályja sincs annak, hogy benyújtsa azt. Schober ezen nyilatkozata arra enged következtetni, hogy francia részről mégis csak változásokat kívánnak Ausztria külpolitikájában.

A Népszövetség pénzügyi bizottsága háromtagú bizottságot küld ki Bécsbe, hogy javaslatot tegyenek az új nemzetközi kölcsön tervezetét illetően. A Petit Parisien szerint Schober előre tudta, hogy Ausztria francia kölcsönt fog kapni és ezért mondott le az osztrák-német vámuunió tervéről.

Ausztriának megszavazták az ötszázmillió schillinges kölcsönt

Genéből jelentik: A Népszövetség délutáni ülése után a francia delegáció megszavazta Ausztria 500 millió schillinges kölcsönét, melyet különböző államok fogják jegyezni. A francia Nemzeti Bank a kölcsönhöz 150 millióval járul hozzá, melyet Ausztria a Creditanstalt szavazására fog fordítani.

A bürokrácia kizárásával oldja meg

Dr. Radu Cornel a munkanélküliség problémáját Aradváros vezetősége

expozéja a munkanélküliségről — „A nők lelke fogékonyabb a szenvedés felülbírlására“

Az interimár-bizottság elfogadta dr. Radu Cornel tervezetét

Az interimár-bizottság mai ülésén, — amelyet az elmaradt színházi döntés miatt nagy érdeklődés előzött meg, — Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök ismertette azt a nagykonceptiójú tervét, amelyet az *Aradi Közlöny* már teljes részletességgel ismertetett és amelyben a város vezetője egy gondosan kidolgozott rendszert fektetett fel az aradi munkanélküliség problémáinak megoldására vonatkozólag. Az interimár-bizottsági elnök expozéját a bizottság tagjai feszült figyelemmel hallgatták végig.

A kétféle munkanélkül

— Kétféle olyan ember van Aradon, — mondotta Radu dr. — akinek nincsen munkája. Az egyik csoport a munka-nélküliek, a másik a munka-kerülőké. Mindnyájan egyformán munkanélkülieknek vallják magukat és egyformán tartanak igényt a város segítségére. Ennek azonban egyszersmindkorra végét vetjük. Egy központi szerv fogja irányítani akciókat, amelynek tanácsadó részét az aradi jótékony egyesületek, illetve elnöknői alkotják; ez a központi szerv a városházán egy városi tisztviselő vezetése alatt fog működni. A kiútszolgálat szerveit képezik a kerületi biztosságok, akik majd bejárják mindazokat, a városházán már előbb a központi irodánál jelentkezett munkanélkülieket, akiket kartotékrendszer szerint fogunk évről-évre rendszeresen nyilvántartani. 350.000 lej áll a város vezetőségének rendelkezésére: ezt az összeget azonban még növelni fogják a városi mozijegyekből, a megye és a közmunkügyi minisztériumból várható költséghozzájárulások. Az aradi jótékony négyesületek gyűjtési akciója, a rendezésre kerülő tombolajátékok és a kéthetenként előirányzatba vett estélyek jövedelmei mindezt a munkanélküli alapot fogják gyarapítani, amelynek érdekében a farsang valamelyik napján egy nagyszabású bálestélyt is rendezünk. Így remélem, hogy sikerül elérnünk az akciónk eredményességéhez szükséges egymillió lejes alapot.

— Felmerült most annak a kérdése, — mondotta expozéjában Radu dr. — hogy segély formájában, vagy munkadíj formájában juttassuk el rendeltetési helyére a begyűlt összegeket...? Népkonyhákat és egyéb jóléti akciókat finanszírozzunk, vagy közmunkákat fizessünk, amelyeknél munkaaljakat juttathatunk a dolgozni akarók számára...?

A bürokratikus rendszer ellen

Pacuraru Brutus iparkamarai vezértitkár fejtegetése során az aradi munkügyi felügyelőség hivatali apparátusának bekapcsolását ajánlotta az akcióba, mint olyan szervet, mely eredményesebben támaszthatná alá az aradi jótékony négyesületek informatív akcióját. Egyben javasolta azt, hogy a begyűlt összeget kombinatív módon használják fel: egy részét népjóléti segélyintézmények felállítására, másrészt pedig a közmunkák további finanszírozására. *Pausesi Miklós, Adler Tibor és Ursu János* dr. hozzászólásai után Radu dr. kiegészítette expozéját:

— Szociális problémáról lévén szó, amelyet képesítesemnél fogva is igen jól ismerek, — mondotta az interimár-bizottság elnöke — ki kell jelentenem, hogy semmiféle hivatali apparátussal nem lehet helyettesíteni a munkanélküliség partikuláris rendszerű megoldását, amely mindig eredményesebb. A nők lelke fogékonyabb a szenvedés felülbírlására, mint egy bürokratikus rendszer: a felülbírlás ugyanis a mi kötelességünk. A munkanélküliség tényleges megállapításának munkája lelki és nem adminisztrációs felkészültséget igényel. Jellemző a bürokrácia munkája, hogy, mind a mai napig egész Aradon nem volt egy hivatali

apparátus, amely pontos kimutatást tudott volna felfektetni a munkanélküliek tényleges lélekszámáról. Nem elég, véleményem szerint, csupán kenyeret és ételt nyomni a nyomorgók kezébe: intézményesen kell szembenézni a probléma megoldásával. Az én tervem abban a formájában, amelyben Önök elé terjesztettem, gyakorlati megoldást ígér és nem hagy egy lehetőséget sem kihasználatlanul és eddigi eredményei is biztatóak: kérem tehát az elfogadását.

„A német nép nem tartja kívánatosnak a francia miniszterek látogatását,“ — mondotta egy német kommunista képviselő

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés pártelnöki tanácsa ma ülést tartott, amelyen minden párt képviselője megjelent a Landvolkon kívül, mely nem képviseltette magát. Valamennyi párt elvetette a birodalmi gyűlés összehívásának tervét.

Pacuraru Brutus hangsúlyozta ezután az akcióban résztvevő intézmények együttműködésének fontosságát és a sajtó információs-munkájának kiemelkedő jelentőségű szerepére mutatott rá a jövőre nézve is. A keletkezett eszmecsere során, amelyben *Pausesi, Adler, Fair* Demeter dr. vettek aktív részt, Radu dr. kijelentette, hogy minden egészséges tervet ezután is készséggel beilleszt akciójába, ha azzal valaki hozzáfordul. Ezután az interimár-bizottság elfogadta Radu Cornel dr.-nak az aradi munkanélküliség intézményes megoldására vonatkozó javaslatát.

A munkanélküliség megoldására vonatkozó tervezet elfogadása után az interimár-bizottság *Popa Constantin* kulturatanácsos előterjesztésére rövid vita után husz százalékos részesedést szavazott meg mindazon pinócerek számára, akik hajlandók tevékenyen résztvenni a munkanélküli alap növelésére kibocsájtott számoló-cédulák terjesztésében.

A berlini kommunisták a birodalmi gyűlés azonnali összehívását követelik. Berns kommunista képviselő ma éles támadást intézett Franciaország ellen, melyben leszögezi, hogy a német nép nem tartja kívánatosnak a francia miniszterek berlini látogatását.

Véres összeütközések Barcelonában

Uccai harcok, amelyek során több halott maradt az uttesten — Holnap véget ért az általános sztrájk

Barcelonából jelentik: Csütörtök éjjel újabb uccai harcok voltak Barcelona külső utcáin a sztrájkoló munkások és a rendőrség között. Az uccai harcok során három halott és négy sebesült maradt az uttesten. Madrid és Barcelona között a táviró- és telefonösszeköttetés megszűnt.

A Barcelonában tegnap kitört általános sztrájk ma tovább folytatódott. Ma délelőtt a rendőrség megszállotta az építőmunkások külső negyedében levő otthonát. A munkások a rendőroket revolverlövésekkel fogadták és pár percen belül valóságos ütközet fejlődött ki a

munkások és a rendőrség között. Végül is a rendőrség a munkásokat megfutamította és közülük többit letartóztatott. Az ütközet során számos halott és sebesült maradt a harc színterén. A barcelonai munkássztrájk ma kiterjedt a többi katalániai nagyüzemekre is.

A késő éjjeli órákban kapott jelentéseink szerint Barcelonában és Cordovában még az esti órákban is véres összeütközések voltak, megszámlálhatatlan halottal. Egyébként este a barcelonai polgármestert felkereste a sztrájkbizottság és bejelentette, hogy holnap a munkások munkába fognak állni. Ezzel a barcelonai munkássztrájk véget ért.

Egy öreg házaspár szerelmi tragédiája

A 70 éves matróna féltékenységből agyonlőtte férjét és öngyilkos lett

Iasiból jelentik: Megrendítő családi dráma játszódott le ma délelőtt a Iasi-i közelében lévő Hillita községben, ahol egy 70 éves matróna több revolverlövessel meggyilkolta 75 éves férjét. Az asszony férje, *Pescariu Constantin* gazdálkodó ugyanis az elmúlt hetekben beleszeretett egy fiatal, 22 éves leányba, akinek az egész község legnagyobb megbotránkozására udvarolni kezdett. Ezt azután esztelen költekezés követte, aminek természetesen mindennapos családi háborúság lett a következménye.

A 75 éves aggastyán azonban ezekre mitsem adott és a tegnapi napon egy újabb nagy bevásárlást eszközölt a leány részére. Felesége ezt ma megtudta és felelősségre vonta férjét, aki durván válaszolt, mire az asszony felkapta az éjjeli szekrényben lévő revolvert és azzal négy lövést adott le férjére, aki azonnal holtan esett össze. Az öreg asszony végzetes tette után maga ellen fordította a halált hozó fegyvert és szíven lőtte magát. A rendkívüli eset az egész városban nagy feltűnést keltett.

Felépítik a repülő-hangárt Aradon

Kétszázezer lej a hangár modern átépítésére.

Ma este foglalkozott az aradi interimár-bizottság a gáji repülőtér repülő-hangárjának tervbevett átépítési ügyével. Amint az *Aradi Közlöny* hasábjairól ismeretessé vált, a város vezetősége, felsőbb kezdeményezésre 200.000 leit vett fel a repülőtéri hangár modern átépítésére, mivel nincs Aradnak egyetlen egy olyan megfelelő helye sem, ahol egy akármikor ideérkező repülőgépet megfelelő biztonságos módon el tudna helyezni.

Az interimár-bizottság ma esti ülésén *Murcsa* a városi főmérnök terjesztette az ügyet a bi-

zottság elé. Radu dr. interimár-bizottsági elnök kiegészítő magyarázatában hozzáfűzte a jelentéshez még azt is, hogy a hangár váza kielégítő állapotban van jelenleg is, amelyről maga *Stefanescu*, az ARPA elnöke is meggyőződött legutóbb történt aradi tartózkodása alatt. Ugyancsak nem lehet elene kifogást emelni katonai szempontból sem. Radu dr. a maga részéről is pártolólágg terjesztette az interimár-bizottság elé a repülőhangár átépítésének javaslatát, csupán azt a kikötést kívánta még hozzáfűzni, hogy a katonaság vállaljon valamilyen formában garanciát egyfelől a jókarban tartásáért, másfelől pedig tegyen határozott ígéretet arra is, hogy az építési munkálatokhoz megfelelő számban katonai munkaerőt ad. A javaslatot ebben a formájában az interimár-bizottság meg is szavazta.

Amiért Fendler Istvánnak meg kellett halni

„Holnap agyonlövöm magam,“ — mondotta a tizenhatéves ifju, aki megbukott számtanból és latinból — Akik kétszer esznek naponta — Sulyos anyagi gondok az iskolapadok között

A diák, a tanár és a pszichológus a diáköngyilkosságról

A Maros partjával szemben lévő Moise Nicovara liceum épületét ma mintha valami különös, szokatlan, fojtó atmoszféra ült volna meg, mintha a falak, az iskolapadok között egy név lebegett volna: **Pfendler István**. A liceum-kertben nem folyik a football, a tizpercben nem hangos az ucca, még a pedellus is kevesebbet adott el talán ma a kifliből és a vajaskenyérből és a diákok, akik csoportokban sétálnak a folyosókon és a tegnapi nap eseményét beszélnek meg, suttogva mondják egymásnak:

— ... mert számtanból és latinból megbukott...

Nemcsak testi, de lelki járványok is vannak. A nyár elején, a vizsgák során Budapesten szinte járványszerűen fordultak elő a diák-öngyilkosságok: ötödikes, hatodikos gimnázisták, maturandusok dobták el maguktól az életet, mint egy olyan valamit, amelynek nem vehették hasznát, mert megbuktak számtanból, franciából, vagy valamilyen más tárgyból és ismételniük kellett volna az osztályt.

A járvány ugylátszik, hogy most elérkezett Aradra is és a felnőttek, akik a lapokban Pfendler István öngyilkosságának a hírét olvasták, megdöbbenve kérdezték egymástól: **miért?** Aki erre a legautentikusabb lenne, akinek agyában az öngyilkosság terve megszületett, aki szerdán este egyszerűen csak annyit mondott diáktársainak, hogy „holnap agyonlövöm magam“, már nem tudja megadni a feleletet. Az újságíró tehát azokhoz fordul, akik közel állottak hozzá, akik ismerték, akik együtt jártak vele az iskolába és tőlük kérde meg, hogy mivel magyarázzák ezeket a sorozatos diáköngyilkosságokat.

A felelet sokkal őszintébb, mint azt első pillanatban várná az ember. A diák hangja megfontolt, kiérzik belőle, hogy sokat gondolkozott már ezen.

A felvételi vizsga izgalmai

— Az öngyilkosságokat egyrészt anyagi okokra, másrészt pedig arra az idegességre vezetem vissza, amely ezt a kort uralja. Talán kezdjük először az idegességgel, amely a vizsgák során önkéntelenül kitermelődik a diákból. Az érvényben lévő rendelkezések értelmében például már a negyedik elemista tanulónak is felvételi vizsgát kell tennie, ha azt akarja, hogy tanulmányait a gimnáziumban folytathassa. Idegen tanárokból álló bizottság elé kerül, a felvételi vizsga előtt és alatt természetesen izgalomban él, mert tudja, hogy csak egy bizonyos létszámot vesznek fel és néha a véletlenül mulik az, hogy átmegy-e, vagy sem.

Ennyi az, amit a diák felel arra a kérdésre, amelyet ez egyszer nem a tanár ur, hanem az Élet adott fel; ennyi az, amit tizpercben kapkodva elmond arról a problémáról, amelynek tárgyát ő képezi.

A másik fél, akit a diáköngyilkosságokra vonatkozólag megkérdeztünk a tanár, aki naponta együtt van a diákokkal, aki ismeri őket és így nyilván rá tud mutatni azokra az okokra, amelyek a diáköngyilkosságok mögött állnak. Arad egyik legkiválóbb pedagógusához, a kereskedelmi fiúiskola igazgatójához, **Suciu Vazulhoz** fordultunk, aki a következő érdekes nyilatkozatot adta:

A jövő kilátástalansága

— Egy talán banálisnak feltűnő mondatmal válaszolok: a diáköngyilkosságokat a háboru utáni idők következményének tartom. A háboru után minden megváltozott: a viszonyok, a felfogások, az erkölcs. A háboru után talán „értékcsökkenést szenvedett az élet“ és ezért talán sokan könnyebben tudják eldobni azt. A napi leckén, a tanuláson kívül a mai diáknak még rengeteg problémája van. Az

anyagi körülmények is rendkívül nyomasztólag hatnak a diákokra, úgy, hogy azok **ellenálló képessége mind gyengébbé válik**. Amikor a diákság elé tornyosuló problémákat említem, akkor elsősorban az **elhelyezkedés nehézségére és a jövő kilátástalanságára gondolok**. Rengeteg ma a szegény diák és most is sokan vannak az iskolában olyanok, akik **egyszer, vagy kétszer esznek naponta**. Amikor aztán a fentiekhez még egy bukás is járul, az amugy is már szenzibilis diákban felmerül az öngyilkosság gondolata. Végeredményben tehát egy sulyos lelki konfliktusról van szó, amelyet azt hiszem, hogy az idő, a javuló viszonyok fognak meggyógyítani.

Párhuzam a mai és a régebbi ifjuság között

A diáköngyilkosságokra vonatkozólag az **Aradi Közlöny** munkatársa kérdést intézett dr. **Hersch Andor**hoz, az ismert aradi ideggyógyorvoshoz is, aki a következőket mondotta:

— A diáköngyilkosságok több körülményre is vezethetők vissza. Az egyik a **felnőttek öngyilkossági járványa**, amely szintén gazdasági és lelki okok következménye és amely „átragadt“ a diákokra is. A másik az, hogy a most felnövő generáció, amely oly kevés reménnyel indul az életbe, amely elvesztette

Két autógázolás történt ma Aradon

Kerékpáros, akinek hiába tülkölnek — Az autó kerekalatt — Sulyos sérülések — Egy másik autó elgázolt egy aradi kereskedőt —

Ma délelőtt fél tizenkettőkor véres autógázolás történt Aradon az Óvár-téren. **Stéger Gyula** rétháti plébános 529-es jelzésű Ford autójával Arad felé igyekezett. Az Óvár-téren, a Munkás Otthon előtt egy kerékpáros került az autó elé, akinek az autót vezető plébános hiába tülkölt, mert a biciklista vagy nem hallotta, vagy nem vette figyelembe.

Az autó elütötte a kerékpárost, aki egészen a kocs alá került és sulyos sérüléseket szenvedett. A kerékpár teljesen összetört. A karambolt nagy tömeg vette körül, akik közül sokan plébános pártjára állottak. A sokára előkerülő

rendőrszem segítségével a kerékpárost feltették az autóra és lakására szállították. **Stéger Gyula** plébánost a rendőrségen kihallgatták.

Délelőtt 11 óra tájban újabb autógázolás történt a Ferenc-téren. A 2005. számú autó, melyet **Pereghy Gyula** sofőr vezetett, elütötte **Guttmann Izsák** kereskedőt. Szerencsére a sofőr nem vesztette el lélekjelenlétét és az utolsó pillanatban sikerült az autót megállítania. **Guttmann Izsák** kisebb sérülések árán megmenekült és saját lábán ment haza. A sofőrt előállították a rendőrségen és megindították elene az eljárást.

Lipót Salvator főherceg ma délután meghalt

A háboruban szerzett gyomorhaj okozta halálát — A főherceg életrajza

Bécsből jelentik: Ma délután futótüzként terjedt el a császárvárosban a hír, hogy **Lipót Salvator** főherceg délután két óraker, hosszas szenvedés után meghalt. Az agg főherceg már régebben gyomorhajban szenvedett és éppen a napokban akarta a második operációnak alávetni magát; azonban tüdőgyulladás lépett közbe, melyet a főherceg legyengült szive nem bírt ki. Az agónia délelőtt 11 óraker kezdődött és négy órán keresztül tartott, mely idő alatt a főhercegi család számos tagja a beteg ágyánál tartózkodott.

Lipót Salvator főherceg Ausztriában született. **Alt-Bunzlauban**, 1863. október 15-én. Édesapja **Károly Salvator** főherceg volt. A fiatal főherceg 1878-ban katona lett és belépett a 77. gyalogezredbe, majd, mint hadnagy, 1883-ban átlépett a tüzérséghez. 1894-ben már parancsnoka a 13. tüzérezrednek. 1889. október 24-én megnősült, felesége **Blanka** bourboni hercegnő, **Don Carlos** spanyol trónkövetelő leánya. Lipót Salvator főherceg a világháborúban nagy szerepet játszott, mint vezérezredes, ő volt a vezérkar lelke. 1918-ban azonban váratlanul lemondott rangjáról és nyugalomba vonult.

1918. óta a főherceg teljes visszavonultságban élt, csak a közvetlen hozzátartozóival

érintkezett. A gyomorhaj, mely végül is halálát okozta, a háboruban szerezte. Az utóbbi években nagyon erőt vett rajta a betegség és azóta nem hagyta el hálószobáját.

Lipót Salvator főherceget a Habsburgok temetkezési helyére, a bécsi kapucinusok templomában helyezik örök nyugalomra.

Adóemelések Magyarországon

A 33-as bizottság határozatai

Budapestről jelentik: A 33-as bizottság által kiküldött hatos bizottság ma délelőtt az igazságügyi tárca költségvetését tárgyalta. Rövid tanácskozás után, az igazságügyi tárca költségvetését 715 ezer pengővel redukálták. A bizottság a tárgyalások során elhatározta, hogy az országos földbirtok rendező bizottságot megszüntetik az év végén. A munkásbiztosító bíróságot beolvasztják a rendes polgári bíróságba.

A 33-as bizottság ma tárgyalta a magánalkalmazottak megadóztatásának tervezetét, melyet elfogadtak. A magánalkalmazottak tehát ezután eddigi jövedelmi adóiknak a kétszeresét fogják fizetni. A háztulajdonosok szükségadó címén a most következő három évnegyvedben a házhelyjövedelmük tíz százalékát fizetik.

WIENER MESSERE igazolványok és vasuti jegyek **Sándor Ferenc** nemzetközi menetjegyirodájában.

talaját, sokkal nehezebben viseli el a megrázkódtatásokat, mint a régi fiatalok. Komoly gazdasági háttére a dolgoknak az, hogy a szülő, aki nehezen, ereje végső megfeszítésével iskoláztatja gyermekét, nagyon szigorúan veszi azt, ha gyermeke osztályismétlésre bukik, mert ez számára újabb anyagi megterhelést jelent. Mindezek összevéve, aztán könnyen összeroppanthatják lelkileg az ifjúságot, amely előtt talán elnagyolva, méreteiben és fontosságában megnagyobbodva jelenik meg a probléma, hogy **átmegy-e vagy megbukik a vizsgán**.

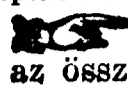

Hazamenet, ismét a liceum előtt viszi el az utam. Egyóra van, most szólalt meg az iskola csengője. A szeptemberi napsütésben most tódulnak ki a a kapun a diákok. Csoportokban jönnek le a lépcsőn, diáskapka és egyenruha van rajtuk, könyveket és füzeteket cipelnek a hónuk alatt. Az emberek utánuk néznek: **egy revolvergolyó robbanása, egy tizenhat éves diák ijedt halálsikolya most rájuk terelte a figyelmet**. Egy napra ma a dolgok középpontjába kerültek. Valami különös van az emberek tekintetében, akik most felekezett érdeklődéssel tekintenek az előttük elmaszírozó új generáció után, melynek tagjai, mintha a legnagyobb problémáról beszélnének, letompított hangon, döbbenettel és ijedten suttogják egymásnak:

— ... mert számtanból és latinból megbukott...

Molnár Tibor.

CIRCUS CHARLES ILLENEB

Ma, szombaton, szeptember 5-én, holnap, vasárnap, szeptember 6-án naponta

2 előadás 2 **Matiné délután 4 órakor; Diszelőadás este 9 órakor**
az összes állatok és artisták felléptével. **Teljesen új műsorral.**

Váratlan fordulat az aradi színház ügyében

Janovics Jenő dr. meglepetést keltő tervezete miatt elodázódott a döntés — Aradnak nem tud külön operett-társulatot szervezni —

Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök intézkedései

Az aradi magyar színház új évadjára vonatkozó döntésnek csaknem a tizenkettedik órájában váratlan fordulat történt, ami egy csapásra új helyzetet teremtett az aradi magyar színház bérletéért folyó néma küzdelemnek általános érdeklődéssel kísért frontján. Mindenki úgy tudta ugyanis az *Aradi Közlöny* híradása nyomán, hogy pénteken délután akár az interimár-bizottság, akár egy még meg sem alakult színügyi-bizottság feltétlenül döntést hoz az aradi városházára beérkezett ajánlatok felett és így már pénteken estére valamennyien tudni fogjuk, ki veszi újra kezébe az aradi magyar színjátszás viharverte hajójának kormányrudját: Szendrey Mihály, Arad régi magyar színigazgatója, vagy Janovics Jenő dr., az új magyar színháztröszt tervének exponált képviselője...? A döntésre virradó napon bekövetkezett esemény azonban újra kitolja az aradi magyar színház sorsának újabb fordulatát és nincs kizárva, hogy befolyást gyakorol az események további kifejlődésére is.

Dr. Janovics távirata

Ma reggel távirat érkezett az aradi városházára Kolozsvárról. A táviratot az aradi magyar színház új bérletének egyik pályázója, Janovics Jenő küldötte Aradváros interimár-bizottsága elnökének címére. Sikerült megszerezni az újabb fordulatot jelentő távirat teljes szövegét, ami magyar fordításban az alábbiak szerint hangzik:

A Comisia Interimara tek. Elnökének
Arad.

Tisztelettel kérem, méltóztassék színház-ügyben Temesvár városával együttesen dönteni, mert ha Aradnak külön kellene operette-társulatot szervezni, ezt nem bírná megvalósítani, csakis Temesvárral egyetemben. Mindkét város érdeke, hogy ez értelemben történjék döntés.

Janovics dr.

Érthető módon keltett konsternációt Janovics Jenő dr. fenti táviratának deus ex machina-szerű megérkezése a döntés napjának reggelén az aradi városházán. Az *Aradi Közlöny* munkatársa azonnal érintkezést keresett Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnökkel, aki értesülésünket már a kora reggeli órákban megerősítette:

Az interimár bizottság elnöke meghallgatja a kisebbségi véleményt

— Valóban kaptam egy távirati értesítést Janovics dr. úrtól, — mondotta számunkra Radu dr. — amely abban az értelemben kéri intézkedésünket, ahogy önök információt szereztek róla. Ez a távirat számomra teljesen új kívánságot tartalmaz, mert hiszen akkor, amikor Janovics dr. személyesen felkeresett, hogy Aradvárosának vezetőségétől a feltételek felől informálódjak, minden további nélkül elfogadta feltételeinket és nem támasztott a maga részéről külön feltételeket az aradi magyar színház bérletének megpályázására vonatkozólag. Anynyi valószínűnek látszik már most is előttem, hogy ez a távirat újra elodázza a döntést már csak azért is, mert kötelességemhez híven az újabb fordulatról értesítenem kell *Andrényi Lajos* báró és *Adler Tibor* urakat, az interimár-bizottság kisebbségi tagjait, akik a további teendők felett véleményt fognak mondani. A magam részéről ennél többet nem tehetek és nem mondhatok, mert most is ragaszkodom hozzá, hogy még a látszatát is elkerüljem annak,

mintha az interimár-bizottság, tehát Aradváros vezetősége bármilyen irányban is befolyásolni akarná az aradi magyar színház ezévi bérletére vonatkozó pályázat kialakulásának a sorsát.

Báró Andrényi Lajos nyilatkozik

A Janovics-feie távirat által teremtett új helyzet felől kérdést intéztünk báró *Andrényi Lajos*hoz, az interimár-bizottság magyar tagjához, aki azonban rendkívül rezerváltan nyilatkozott:

— Hétfőig vagy keddig — mondotta az *Aradi Közlöny* olvasói számára Andrényi báró — a jelek szerint nem történhetik semmi változás. Nincs még tudomásom róla, hogy a város bármily lépést is készülne tenni annak érdekében, hogy hivatalos megkeresést intézzen a színház ügyében Temesvár városához. Természetes azonban, hogy ha erre felszólítást ka-

Szomorj Dezső utirajza Aradról

Mennyi pénzt visz? — A kurticsi állomáson — Egy szó: Arad!
— A csomag és a csecsemő —

Szomorj Dezső, a minap Aradon járt kiváló író, a „Pesti Napló“ legutóbbi számában így emlékezik meg aradi utjáról:

Most vagyok először életemben a trianoni határon. A vonat megáll s le akarok szállni. Le akarok szállni, miután öt óra hosszat ültem a fülkémbe. A peron napfényes és van itt egy kert is a pálya mentén, egy kis falusi kert szegfűvel és violákkal. Mindez nagyon csábit s le akarok szállni. Már le is léptem a lépcsőn egy fokot. Egy hang szól felém:

— Nem szabad leszállni!

— Nem szabad? — Kérdezem ámulva, — vajon miért nem, ha volna szíves megmondani?

De erre már nem kapok választ. Valami bántódást érzek, mivelhogy mindig szabadnak érztem magam. Most rabja vagyok egy gyorsvonatnak. Ugy érzem, hogy nem is annyira utazom, mint inkább álmodok. Álmodok egy kuszált, zürzavaros álmod, valami abszurd dolgot, amelyet csak álmodni lehet. Csupa idegen embert látok magam körül. Visszamegyek a fülkémbe, leülök és várok.

Először jön egy fiatalember, aki azt kérdezi tőlem, mennyi pénzem van.

— Nagyon kevés, — felelem.

— Nem szállít ki nagyobb összegeket? — kérdi.

— Uram, — felelem, — egy szegény magyar író vagyok.

Ezt megérti és megy. Érzem, hogy ez egy nagyon jóindulatu fiatalember, aki csak formáságból kérdezte azt, amit kérdezett.

Az utlevélvizsgálat

Aztán jön egy másik fiatalember, egy magas, sovány fiatalember, tisztán beszél magyarul és mosolyog. Ezt úgy emlékszem, ismertem valaha ezt a sovány fiatalembert, még boldog Magyarországon. Most az utlevelemet kéri. Nincs annyi időm, hogy a zsebembe nyuljak, a fiatalember nagyon türelmetlen.

— Gyorsan kérem! gyorsan! — mondja.

— Bocsánatot kérek, — hebegtem s átnyulom az utlevelet.

— Nincs semmi baj! — mondja engesztelően és mosolyog. — Ajánlom magam, — teszi hozzá és megy.

Mondom, hogy ismerem ezt a fiatalembert

punk az interimár-bizottsági elnök ur részéről, úgy annak értelmében járunk el.

— A keddi interimár-bizottsági ülés — jelentette ki kérdéseinkre Andrényi Lajos báró — még meghozhatja a kívánatos döntést: addig azonban hivatalos formában nem kerülhet újra napirendre. A magam részéről én sem értem Janovics dr. mai táviratát, hogy hogyan gondolja el a gyakorlatban annak kivételét, hogy bármily módon is bekapcsolódjunk Temesvár város interimár-bizottságának külön véleményezési és döntési jogába a magyar színház bérletének kérdése felett.

Értesülésünk szerint a mai Interimár-bizottsági ülés után tartott külön bizalmas értekezleten az aradi interimár-bizottsági tagok informátió foglalkoztak az aradi színházfront legújabb eseményével. Mivel azonban ez az értekezlet szigorúan bizalmas volt, arról csak kombinációk szivárogtak ki. Információink szerint az aradi interimár-bizottság egyik kisebbségi tagja más ügyben holnap Kolozsvárra utazik és nem lehetetlen, hogy módjában lesz újabb információkat szerezni dr. Janovics Jenő rejtélyes táviratának indító-rugóiról, amely új zátonyra juttatta az aradi magyar színház sorsa felett oly soká vajudó döntés megszületését.

még régi Magyarország idejéből. Most kinézek az ablakon. Curtici, látom felírva az állomási épületre. Aztán, egy óra múlva itt vagyok Aradon. Azt olvasom egy falon, így magyarul Arad és majdnem boldog vagyok. Boldog vagyok ettől az egy szótól, hogy ezt így látom itt magyarul, Arad! Sohasem hittem, hogy így lehet örülni egyetlenegy szónak.

Apró impressziók

A pályaudvaron rengeteg nép, vasárnap van. A vonatot úgy megrohanják, hogy alig tudok leszállni. Nincs hordárom. Akit hívok, nem felel, nem mozdul. Valami borzasztó idegenben érzem magamat. A hálóban a bördöndöm, — hogy fogom leemelni, olyan fáradt s gyöngye vagyok.

Akkor két kövér hölgy jön be a fülkémbe. Az egyik hoz egy csecsemőt a karján, bepólyázva. Mint egy bábút leteszi az ülésre, pontosan arra a helyre, ahol a bördöndöm van fölötte. A súlyos bördöndöm a hálóban. Hogy fogom ezt leemelni, ezt a súlyos bördöndőt ebből a magas hálóból? Érzem, hogy agyon fogom ütni ezt a csecsemőt ezzel a súlyos bördöndömmel. A meglepő az, az elképesztő, hogy a két kövér hölgy nem látja a veszélyt. Hirtelen megértem a két nő lelkét s gondolatát. Az van ebben a két lélekben és ebben a kettős gondolatban, hogy nő nem segíthet a férfinak. Nem segíthet leemelni egy bördöndőt a hálóból, még egy csecsemő élete árán sem. Mert akkor megfordul a világ.

Hát csak forduljon meg, gondolom, de a csecsemő maradjon életben. Mert ez a csecsemő noha feldulta a lelkemet, mégis a legkedvesebb élményem Aradon.

S akkor, esdeklő tekintetem, az utolsó percben, a két nő felé fordul.

— Nagyon kérem, tessék segíteni! — mondom.

Nyilvánvaló, hogy ezekből a szavakból csak a könyörgő hangsúlyt értik. Két kövér, erős nő. Százmilliószor erősebb, külön-külön mindkettő, mint én. Egy pillanat alatt lenn van a bördönd. Már ki is hajítják az ablakon, mert a vonat megindult. Szaladok az átlóhoz, lelépek a lépcsőn.

— Nem szabad leszállni! — kiáltja egy hang.

— Jaj dehogyan nem! — kiáltom vissza egy hajótörött kétségbeesésével s már le is ugrom s rohanok,

Letartóztatott kuruzsló asszony

Halálos végű tiltott műtétek

Székesfehérvárról jelentik: Ma a székesfehérvári kórházba két asszonyt szállítottak be, akik rövid fél óra alatt meghaltak. Az orvosok megállapították, hogy a szerencsétlen asszonyok tiltott műtét következtében haltak meg. A vizsgálat megindult és ennek során letartóztatták Varga Ferencné kuruzslóasszonyt, mint a két tiltott műtét elkövetőjét.

A Kolozsvári Mentő Sorsjáték legközelebbi húzásai már 1931. szeptember 6. és 20-án**250.000, 100.000, 50.000 lejes főnyereményekkel.**

Minden sorsjegy még 9 húzáson vesz részt. Főnyeremény 1.000.000 lej. Sorsjegyek mindenütt kaphatók. Postán is megrendelhetők 19 lej portóköltéssel hozzáadásával a főbizományosnál: **ECKSTEIN TIVADAR** Arad, Str. Vidra No. 1. és a Központi Sorsjegyirodánál Oluj, Str. Memorandului 16.

Az aradi csendőrség**Izgalmas harc után elfogta a kovaszinczi rablógyilkost**

Apjával együtt megvasalva szelítették az aradi ügyészségre — Töredelmesen bevallotta bűnét — Elmondotta a borzalmas gyilkosság minden részletét — Küzdelem a szélmalom mellett

A rablógyilkos felgyújtással fenyegette Kovaszincot, ha elárulják rejtekhelyét

Szenzációs fordulat állott be mára a kovaszinczi rablógyilkosság nyomozásában. Néhány nappal ezelőtt megírta az Aradi Közlöny, hogy Murza Jakab kovaszinczi szabadságos katona bestiális módon meggyilkolta Eralt Adriant és feleségét, amint ezek a világosi vásárra igyekeztek. Murza a gyilkosság elkövetése után elmenekült és azóta a falu határában bujkált. A csendőrség nagy apparátussal vezette be a nyomozást, de napokig nem tudott semmi eredményt elérni. Tegnapelőtt az aradi csendőrségre bizalmas feljelentés érkezett, hogy a gyilkos katona Kovaszinc határában lévő szélmalomban bujkál és éjjelenként az apja viszályt okoz. A csendőrség ezen a nyomon elindulva, nagy készenléttel kivonult, a szélmalom körülfogta, ahol a bentrekedt gyilkos néhány órai kétségbeesett védekezés után megadta magát. A csendőrség még aznap letartóztatta a gyilkos katona apját is, mert az a gyanú merült fel, hogy ő is tudott a gyilkosságról.

A csendőrök, miután kihallgatták Murza Jakabot, kimentek a gyilkosság színhelyére és rekonstruálták a gyilkosságot. Murza vallomása szerint a gyilkosság nem úgy történt, mint ahogy arról az első csendőrségi jelentések szóltak.

A borzalmas gyilkosság lefolyása

A múlt héten szombaton reggel, Murza Jakab Kovaszinc községből a szomszédos Világosra akart átmenni vásárra. Murzának nem volt semmi vásárolni valója Világoson, csak kedvtelésből ment át, hogy az időt eltöltse. A falu határában találkozott Eralt Adrian gazdálkodóval, aki a feleségével együtt szintén a vásárra igyekezett, hogy ott két ökröt vegyen. Ezután hárman folytatták az utjukat és körülbelül hajnali négy óra tájban kiértek az országútra. Murza megkérdezte a házaspárt, hogy hová mennek ilyen korán? Eralt ekkor elmondotta, hogy a világosi vásárra igyekeznek, ahol egy pár ökröt akarnak venni. Utána még sokáig beszélgettek s ezalatt az idő alatt érlelődött meg Murzában, hogy a házaspárt kirabolja. Mikor már jóval elhagyták a falut, Murza hirtelen lehajolt, hogy a cipőjét megigazítsa, de Eraltéknak azt mondotta, hogy csak menjenek tovább, majd utóférti őket. A házaspár erre gyanútlanul tovább ment. Alig haladtak néhány lépést, Murza hirtelen kigyenesedett s kezében megcsillant a revolver, mellyel először a gazdálkodót lőtte le Eralt Adrian sikoltozva rogyott össze és a vér magas szájában szökött ki hátából. Az asszony rémülten hátrakorodult, mire a gyilkos katona revolvérére ismét megszólalt és az asszony is véresen terült el az út porában.

Murza ekkor zsebre dugta a revolvért, gyorsan áldozataihoz lépett és lázasan kutatni kezdte zsebéket. Alig kutatta át azonban az asszony ruháit, mikor a háta mögött hirtelen szekérszörgést hallott, mire anélkül, hogy áldozatait kirabolhatta volna, elmenekült.

A kövesek zajára és az asszony sikoltozására a szekerek jövőre vágatva érkeztek a gyilkosság színhelyére, ahonnan mind a két főjüket beszállították a községbe ahol megál-

lapították, hogy az asszony már halott. Azonnal értesítették a csendőrséget, mely nyomban kiszállott és a gazdálkodót, aki akkorra magához tért, kihallgatták.

A gyilkos rettegésben tartja a falu népét

A gazdálkodó vallomása alapján a csendőrség teljes apparátussal megindította a nyomozást a gyilkos katona kézrekerítésére, aki a gyilkosságot követő első zavarában bemene-kült a faluban lakó édesapjához és otthon a szénapadláson elbujt. Délután azonban már nem találta biztosnak bújóhelyét, meg azt is gondolta, hogy apja elárulja. Óvatosan kilopóztott a kerteken keresztül a mezőre és a falu határában lévő elhagyott szélmalomba menekült. Éjjelenként bejárt a faluba és hol egyik, hol másik helyről ennivalót lopott. Az apjával attól az időtől kezdve, hogy a szénapadlásról elmenekült, nem érintkezett.

A faluban gyakran látták éjjelenként, de ismerték bosszúálló természetét és nem merték elárulni. Többen voltak olyanok is, akikkel

az országuton találkozott, ezektől mindig cigarettát kért és szigorúan rájuk parancsolt, hogyha elárulják, felgyújtja az egész falut. Így történt meg, hogy a csendőrség a legszorgosabb kutatások dacára sem tudott a gyilkos katonának a nyomára bukkanni, mert a falubeliek, ahelyett, hogy az első alkalommal csendőrkékre adták volna, félelmükben szinte rejtgettek.

Tegnap végre a faluból a csendőrségre bizalmas értesítés jött, hogy a gyilkos katona nappal állandóan a régi szélmalomban tartózkodik. Erre husz csendőr kiszállott, a szélmalom körülvették és lassan szűkíteni kezdték a hurkot Murza körül. A bestiális gyilkos, mikor látta, hogy innen nincs menekvés, eldobta a revolvért és előjött rejtekhelyéből és szó nélkül türte, hogy a csendőrök megvasalják.

A csendőrségen tett vallomás

A csendőrségen Murza az első szóra bevallott mindent. A gyilkosságot nem bosszúból követte el, hanem azért, hogy az Eraltéknak lévő 10.000 lejt megkaparintsza magának. Hevesen tiltakozik az ellen, mintha az apja tudott volna a gyilkosságról. A gyilkosságra előre nem készült, hiszen nem is tudta, hogy Eralt Adriánék a vásárra mennek.

Murza Jakabot apjával, Murza Jánossal együtt megvasalva, ma délelőtt behozták Aradra, mert a csendőrségnek az a gyanúja, hogy a gyilkos katona apjával együtt követte el a gyilkosságot. Mindkettőjüket holnap átkísérik az aradi ügyészségre.

Ma ismét politikai gyilkosság történt**A gyilkos rendőrtisztviselő követője — Vérésszerű védekezés Patoni — Véres összeütközések — Izgalom Bulgáriában —**

Bucurestiből jelentik: Mintegy huszezer macedon telepes részvételével tegnap temették el Petculescu örmestert, akit néhány nappal ezelőtt ismeretlen egyének, állítólag bulgár komitácik megöltek. Petculescu örmester azonos azzal az áldozattal, akire Patoni, a bazargici gyilkos merénylet tettese vallomásában hivatkozott. A temetés a résztvevő óriási tömeg dacára teljes rendben folyt le.

A merénylő bazargici rendőrtisztviselő egyébként, tegnapi kihallgatása során elmondotta vallomásában, hogy nemcsak Petculescu örmester meggyilkolásáért állt bosszút, amikor a bulgár politikust, Stefanovot megölte, hanem merényletének régebbi keletű indítókai is voltak. Szilisztrában ugyanis a bulgár komitácik kegyetlen módon tették el láb alól annakidején két fivérést s ugyancsak a bulgárok dúlták föl birtokukat s egész családjukat földönfutóvá tették.

A szerdai bazargici merényletet tehát vérbosszu robbantotta ki a merénylő Patoni vallomása szerint, akinek bűnyűgyében a vizsgálat erőlyesen folyik. A megdöbbentő merénylet által keltett izgalom egyébként nemcsak hogy nem simultak el, hanem egyre nagyobb arányokat öltenek. A határszéli lakosság körében egyre izzóbb és forrongóbb a hangulat s a merényletet követő első 24 órában is már több helyen összeütközésre került a sor a macedon telepesek és a bulgárok között. A rendre mindegyik, végig a határmentén megerősített karhatalom vigyáz.

A bazargici merénylet ma a dobudzsai Turtucaiaiban újabb merényletet fiadzott. Egy macedon telepes, Cyril Barbulescu, megölte Marin Panef bulgár gazdálkodót. A gyilkosság

a Turtucaia környéki lakosság körében leírhatatlan izgatottságot keltett s a Patoni-féle merénylet keltette izzó hangulat most áterjedt erre a vidékre is. A csendőrség letartóztatta Barbulescut és átadta az ügyészségnek.

Szófiából jelentik: Stefanow volt szenátor, a bolgár kisebbség vezető emberének meggyilkolása Bazargicban kinos benyomást gyakorolt a bolgárságra. A szófiai lapok nagy cikkekben foglalkoznak vele és kifejtik, hogy míg Bulgáriában a román kisebbség teljes szabadságot élvez, addig Romániában a bolgár kisebbséget üldözik. A bűnösök meg nem büntetése nagyon rossz példát statuálna és állandó kilengésekre adna okot, azonkívül hamarosan végét vetné a román-bolgár barátságoknak. Ebben az ügyben interpellációt készülnék beadni a bolgár külügyminiszteriumhoz.

Az aradi mozik mai műsora

Előadások 5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL MOZGÓ. A KORVETT KAPITÁNY. Humoros jelenetekben gazdag tengerészfilm, mely Harry Liedtke nagyszerű alakítása folytán a legjobb vigjátékok közé tartozik. Továbbá főszereplők: Maria Paudler, Fritz Kampers és Hans Junkermann. — Műsoron kívül bemutatásra kerül az Ileana királyi hercegnő és Habsburg Antal főherceg esküvőjéről készült film.

ELITE MOZGÓ. A 7 FŐBÜN HAJÓJA, bűnügyi dráma. A főszerepekben Brigitte Helm, Curt Vespermann, Curt Gerron. (Előadás 7 és 9 órákor.)

GRADISTE MOZGÓ. KELET TITKAI, A főszerepekben Petrovich Svetislav, Marcella Albani és Agnes Mosjoukint Petersen. (Előadás 7 és 9 órákor.)

H I R E K

BAJ VAN A PENZZEL

Az aprópénz még adóban sem kell, nagy pedig nincs

A konstancai kikötőbe ma befutott egy angol hajó, mely 300 millió lej értékű tiz és huszeles aprópénzt hozott a Nemzeti Banknak az angol pénzverdéből.

A tekintélyes mennyiségű aprópénztömeget erős fedezettel szállították Bucarestbe és a közeljövőben már érezni lehet a pénzbőség áldásait.

A líbia csak ott van, hogy ebben a pénzbőségben alig van köszönet. Mert, sajnos, a mai viszonyok között az emberek zsebében, a kereskedők pénztárában csakis és kizárólag aprópénz csörög és a papirosbankó oly ritka lett, mint a fehér holló. Az ezer lejesre ma már áhitatos tisztelettel néznek, oly ritkán vegyül bele a „mizera plebs”, az aprópénz forgatagába. És még ezzel az aprópénzzel is bajok vannak. Mert ha nagynehezen össze is gyűjt valamelyik kereskedő néhány száz lejt aprópénzben, mint az egyik főtéri boltos és felküldi a Weltzer-uccai bankba, hogy váltójára törlesszen, ott az a meglepetés éri, hogy az aprópénzt visszaadják, arra való hivatkozással, hogy a fizetendő összegnek csupán tíz százalékát kötelesek elfogadni aprópénzben.

De a helyzet nem jobb az adóhivatalnál sem, ahol szintén nem lehet az adót kizárólag aprópénzben fizetni. A jámbor adófizető pedig térdig járhatja le a lábát, amíg keserves garasait valahol papírpénzre váltják be. Pénzbeszedő, hitelező, mind-mind tiltakozik az aprópénz ellen.

Amivel el vagyunk látva. Inkább tehát bankó kell a forgalomba, amely eltűnt, visszavonult, de nem tudni, hová. Az újabb aprópénztömeget pedig erős fedezettel szállították el a kikötőből. Pedig kár volt annyira őrizni. Ugysem nyult volna hozzá senki. Mert a szerencsétlenek egyik bank sem váltotta volna be, de még az adóhivatalnál sem fogadták volna el adója feiében.

— **IDÓPROGNÓZIS.** Nyugaton változó-köny, esetleg még zivataros idő várható hőcsökkenéssel, délen és keleten még meleggel.

— **Miskelci deputáció a megyei prefekturán.** A közelmúlt napokban nagy szélvihar vonult át a megye felett, amely nemcsak Aradon, hanem több megyei községben is érzékeny károkat okozott. Így a szél ereje súlyosan megrongálta a miskelci templomtornyot is. A község egyházi és községi tanácsa ma délelőtt megjelent az aradmegyei prefekturán, ahol előadták dr. Serbanu György megyei prefektusnak a községet ért érzékeny kár történetét. A megyei prefektus kijelentette a deputációnak, hogy amennyiben mód kínálkozik rá, úgy megkísérel, hogy a megye is hozzájáruljon valamivel a miskelci templomtorny helyrehozatalához.

— **Gyászmise Robu János dr. emlékére.** Robu János dr., Aradváros volt polgármestere halálának első évfordulója alkalmával, szeptember hatodikán, vasárnap délelőtt tízenegy órakor, a rendes istentisztelet után tartják meg a gyászmisét a görög keleti katedrálisban.

Oszti női kabát ujdonságok

I. SCHUTZ-nál.

— **Lázadás Chilében.** Santiagoból jelentik: Ma a chilei haditengerészet több ezrede fellázadt. A zavargók a rendőrség felett rövidesen tulsúlyban voltak. A kormány ellen élénk agitációkat folytatnak. A munkásságnak az a kívánsága, hogy tiltsák ki az idegeneket az ország területéről és vagyoniukat osszák szét.

— **Franyó Zoltán ma délből elhagyta az ügyészség fogházát.** A temesvári tábla vádpanácsa ma délelőtt tárgyalta Franyó Zoltán, Lantos Ferenc és Csendes Jenő fogvatartási ügyét. A vádpanács a törvényszék álláspontjára helyezkedve mindhármukat szabadlábra helyezte. Franyó, Lantos és Csendes ma délből elhagyta az ügyészségi fogházat.

Bocu Severt és a lippai tanács volt tagjait a vizsgálóbíró elé idézték

A volt kormányzó ügyéről táviratilag érdeklődik az igazságügyminiszter

Temesvárról jelentik: Bucurestiből érkezett legújabb híradások közlik, hogy Hamangiu Constantin igazságügyminiszter Sinaiából táviratot intézett a temesvári táblai főügyészséghez és felhívta, hogy a kormányzó-ság pénzügyi elszámolása körüli ügyben, valamint ezzel kapcsolatban Bocu Sever ügyében végzett eddigi igazságügyi működéséről neki Sinaiába jelentést tegyenek.

A véletlen különös játéka, hogy éppen amikor Hamangiu igazságügyminiszter táviratát Temesvárra küldötte, ugyanakkor Bocu Sever volt kormányzót egy másik ügyből kifolyólag Tigoianu Demeter vizsgálóbíró megidézte. Bocu Sever volt kormányzót és még öt lippai lakost, többnyire a felosztatott lippai nagytanács tagjait, ugyanis tegnapra beidézte a vizsgálóbíró. Bocunak ezúttal tanu-

ként kellett volna megjelenni, amint azonban a hivatalos kézbesítési iv tanúsítja, a volt kormányzónak a vizsgálóbírói idézést nem lehetett kézbesíteni. Ezért ebben az ügyben Bocu Severnek, valamint a többi lippai embernek a kihallgatása későbbre maradt.

A vizsgálat érdekében arról az ügyről, amelyben Bocunak tanuként kellett volna megjelenni, nem tudunk meg közelebbit, de valószínűnek látszik, hogy ugyancsak bizonyos pénzügyi elszámolásokra vonatkozik ez az újabb ügy, amelyben már hetek óta a legszigorubb nyomozás folyik. Ezek a pénzügyi elszámolások ezúttal Lippát érintik és Bocu Sever volt kormányzó kihallgatása azért vált szükségessé, hátha ő tudna közelebbi felvilágosítást adni. A volt kormányzó a napokban visszatér Temesvárra és akkor az ügy tisztázást nyer.

A kiválasztottak világa.

Janist, a liv nép trónörökösét két évi kényszermunkára ítélték, mert nem akart Litvániában katonáskodni. A királyfi jogos örököse a Rigához tartozó kerület trónjának, ahol hatezer liv alattvaló él.

Guidó herceg XIII. Khorassan örmény király fia, hálókocsi-pincér összegyűjtötte a szükséges tőkét. Guidó ősei tíz évszázadon keresztül uralkodtak a Keleten. Egyik őse a XII-ik században Jeruzsálem királya volt. Guidónak azonban már csak emlékeiben él a trón, örök életében pincér volt.

Sulkovszki hercegnő heti nyolc schilling ért mindenest lett egy jó bécsi családnál.

Alia Dimitroevna orosz nagyhercegnő mosogatóasszony egy előkelő londoni klub konyháján.

Moheli sziget ex-királynője férjhez ment egy francia rendőrhöz. Volt alattvalói, amikor tudomást szereztek a házasságról, két hétig örömmünepet tartottak.

Laugtau mandzsu hercegnő, aki egykor összekötő volt Tsu Hsi kínai anyacsászárné és a diplomáciai kar között, a legnagyobb nyomorban halt meg. Annyi pénz sem maradt utána, hogy eltemethessék.

— **Halálozás.** Özv. Mausz Ferenőné elhunyt. Temetése ma d. u. 5 órakor lesz a Str. Dna Balasa 38. sz. a.

— **Akkordmunkabér az aradi utak kövezésénél.** Aradváros interimár bizottsága elhatározta, hogy a munkanélküliek felsegítésére megindított kövezési közmunkáknál az eddigi rapibérendszert megszünteti és az akkordmunkabér-rendszert vezeti be. Az akkordmunkabér a megmunkált föld köbméter-mennyiségéhez igazodik és köbméterenként 20—30 lej között fog mozogni. A differenciát ugyanis a megmunkált föld minősége befolyásolja. Ertesülésünk szerint, az akkordmunkabérrendszer bevezetését az indokolja, hogy általa a város vezetősége megspórolja mindazon kiadásokat, amelyet a város arra a külön szervezetre költött, amely az eddigi munkamenetet felügyelte és ellenőrizte.

— **Ma az ács, kőműves, szobafestő és az elmaradt iparostanulók iratkoznak.**

— **Megerősített letartóztatások az aradi ügyészségen.** Az aradi törvényszék vádpanácsa ma foglalkozott Hulber Silvius, a Victoria bank sikkasztójának ügyével, aki az aradi vádpanács letartóztatási végzése ellen a temesvári táblához jelentett be felebbezést. A táblai döntés helyben hagyta az aradi vádpanács határozatát és ennek alapján ma rekonfirmálták Hulber Silvius fogvatartását. — Ugyancsak megerősítette a tábla Grosz Mór, a feketeszesz-ügyből kifolyólag letartóztatott autó-fuvarozó, valamint Kovács és Gelcz kommunisták fogvatartását.

— **A Magyar Párt Ifjusági Tagozatához tartozó tagokat** az elnökség értesíti, hogy f. évi szeptember hó 6-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel a házi táncdélutánok szezonnyitó délutánja meg lesz tartva a Magyar Otthonban, Strada Romanului (volt Zrinyi-ucca), 8.

— **Az uccai tömeg három banditát akar kiszabadítani.** Lodzból jelentik: A lodzi esküdtszéknek tegnap három bandita bűnügyét kellett volna tárgyalnia, azonban a banditák, akiket a fogházból rabszállító kocsin vittek a törvényszékre, nem érkeztek meg a tárgyalásra, mivel az uccai tömeg megtámadta a rabszállító kocsit és a csendőroket eltávolította, meg akarva szabadítani a banditákat. A csendőrség kiszállt a helyszínre és csakhamar szétverte a tömeget, s a rabokat elszállították az esküdtszéki tárgyalásra. Több letartóztatást eszközöltek.

Az elegáns világba.

Gladys a legjobb márka

Ha Gladys cipőkrémet használja

Cipője a kritikát kiállja.

— **U. ÉGHY GHYSSA, dr.** Mensendieck-torna és mozgásművészeti kurzusai, Ortutay-palota. Beiratkozás déli 1 óráig.

— **Hadikölcsön lombard-tartozásokat nem lehet bírói uton behajtani.** A bucuresti-i semmitőszék érdekes elvi jelentőségű döntést hozott egy peres ügyben. Egy kolozsvári cég a háboru alatt 100.000 korona hadikölcsönt jegyzett, melyre 25.000 koronát befizetett, a fennmaradó részt lombard utján fedezte. A Banca Nationala, mint az Osztrák-Magyar Bank jogutódja, pert indított a hátralékos 75.000 korona, azzal egyértékű 37.500 lej behajtására. A pert a Banca Nationala az első két fórumon megnyerte, míg a bucuresti-i Semmitőszék kimondta, hogy Romániában nem képezik kereskedelmi ügylet tárgyát a hadikölcsönkötvények és így a hadikölcsön-lombardtartozások behajtására a bíróságok nem vehetők igénybe. A bucuresti-i Semmitőszék nagyfontosságú döntése valószínűleg pontot tesz az Erdély és a Bánságban jelenleg is folyó számos hasonló perre.

— **Tífusz- és gyermekparalízisjárvány Magyarországon.** Debrecenből jelentik: Debrecenben a gyermekparalízis-járvány kétségbeejtő méreteket öltött. A város területén újabb még tífuszos megbetegedések is fordultak elő. Az egész ország területén hatalmas tífuszjárvány is dühög, úgy, hogy 70—100 megbetegedést jelentenek be naponta. Országszerte erős övintézkedéseket vezettek be a járványos betegségek továbbterjedésének megállítására.

— **Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi Czárán Gyula-osztálya** f. hó 6-án, vasárnap kirándulást rendez. Utirány: Világos, Feredő-forrás, vissza Liváda-völgy. Gyülekezés reggel 4 órakor a vilamos állomásnál, érkezés Aradra este 8 órakor. Vendégeket szívesen látunk. (Könnyű tura.) Összköltség 67 lej. A vezetőség.

— **A Korunk szeptemberi számával** is folytatja azt a komoly és mélyenható ismeretterjesztő munkát, amit hosszú évek óta folytat a magyar nyelvterületen. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala, Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 16.

Nagy tombola és táncestély szombaton a Városi Kávéházban

Pótválasztások Magyarországon

Lemondottak a dupla mandátumu képviselők.

Budapestről jelentik: A kormánykrisis miatt csak most került sor a dupla mandátumot kapott képviselők lemondására, melyek ma megtörténtek. Eszerint Gömbös Gyula a kiskunhalasi mandátumáról mondott le, Zsitvay Tibor a rétháti, Ernst Sándor az ipolysági, Mayer a hódmezővásárhelyi mandátumokról mondottak le. Ezekben a kerületekben két-három héten belül meg lesznek a pótválasztások, kivéve a hódmezővásárhelyi kerületet, ahol a lajstromos szavazás miatt a Mayer után következő Ernyei István lett a képviselő.

— Mihalache tiltakozó távirata a királyhoz. Bucurestiből jelentik: Spineanu Cezar volt képviselő ismeretes és nagy feltűnést keltő letartóztatása ügyében Mihalache táviratot intézett a királyhoz, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a nemzeti-parasztpárt vezetőegységét sorra megbukolják.

— Dr. Niculescu lugosi gör. kathi. püspök Arad megyei látogatása. Előkelő látogatója lesz Aradnak és Arad megyének a közeli napokban. Szeptember hó 12-én kezdi meg egyházmegyei körúti útját dr. Alexandru Niculescu lugosi gör. kathi. püspök, aki ezen a napon érkezik Lugosról Aradra, 13-án Nagylakra, 14-én Sajtyenyba és Szemlakra megy. Szeptember 15-én útra Aradról kiindulva 16-án Berzovát, 17-én Julitát, 18-án Sándorot és Szentát, 19-én Kerülőst, 20-án Világost és Galsát, 21-én Ménést és Mokrát, 22-én Bokszegét, végül 23-án Gurba községet keresi fel. Minden helységben a püspök végiglátogatja az egyházközségeket és a nagyobb helységeiben ő maga mond hiturát.

— Ismét csődbejött egy nagy amerikai bank. Newyorkból jelentik: Ma a Maryland Centrum & Co. hatalmas bankház megbukott. A bank tizenhét fiókiát bezárták. Azonban megállapítást nyert, hogy a bank aktívája még mindig nagyobb, mint a passzívája.

— Kutatnak a Nautilus után. Osloból jelentik: Larzen svéd pilótát megbízták ma azzal, hogy repüljön Bergenbe, ahol egy bálnahajó segítségével kutatást eszközöljön a Nautilus felfedezésére.

— Auboin jelentése Románia helyzetéről. Bucurestiből jelentik: Auboin, Románia francia pénzügyi szakértője ma küldte el szokásos jelentését Párisba az ország pénzügyi viszonyait illetően. Ebből kiderül, hogy Auboin szerint a legutóbbi pénzügyi rázkódtatások nem érintették a lej stabilitását. A buza exportja jól indult és ha a költségvetésben mutatkozik még deficit, az azért van, mert csak 689 milliót sikerült rektifikálni.

— Egy renitens tisztviselő ügye a városi fegyelmi bizottság előtt. Az aradi intézmény bizottság mai ülésén foglalkoztak Mosorka Bozsidar volt városi géniuzemi könyvelő ismeretes ügyével, amely abból keletkezett, hogy a tisztviselő ellene szegült a város határozatának és vonakodott elhagyni bérleti lakását. Az intézmény bizottság a tisztviselő ügyét fegyelmi bíróság elé utasította, amely a közeli napokban egy törvényszéki elnök vezetésével, egy városi és egy megyei tisztviselőből megállás alakul, hogy meghozza döntését a renitens tisztviselő ügyében.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a nb. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt f. hó 6-án, vasárnap az áramszolgáltatás szünetelni fog: reggel 6 órától déli 12 óráig a Calea Banatului, Piata Avram Iancu, Strada Metianu, Strada Eminescu, Strada Stroiescu, Calea Saguna és a Marospart által határolt területen.

— Tolvaj szolga. Dörög János aradi lakos ma délelőtt feljelentést tett a rendőrségen Szatmári János szolgája ellen, aki öt hónapok óta rendszeresen lopta és három nap óta eltűnt. Egy detektív ma a Szabadság-téren elfogta Szatmárt és bekísérte a rendőrségre, ahonnan kihallgatása után át kísérik az ügyészségre.

Az öngyilkos aradi diák búcsulevele diáktársaihoz

Nagy részvét mellett temették el ma délután Fendler Istvánt — Egész nyáron készült és nem bírta elviselni a szegényt, hogy elbukott

Ma délután hat órakor nagy részvét mellett temették el a felsőtemető halottasházából az öngyilkossá lett Fendler István 16 éves diákot. A koporsónál testületileg megjelent a Moise Nicoara-liceum hatodik osztálya. Az osztálytársak nevében ifj. Gherman Dante búcsuztatta el a felejthetetlen jó barátot, aki nem tudta a szívére venni, hogy a pótvizsgán elbukott s revolvergolyóval tett pontot életére.

A tragikusan elhunyt fiatal diák, mint most kiderült, búcsulevelet hagyott hátra osztálytársainak. A levél a következőképpen hangzik:

A liceum hatodik osztályának. Kedves

— A temesvári tőzsde jegyzését. Buza q. 215 lej, zab 245, lej, árpa 220 lej, tengeri 240 lej.

— Ki a csábító? Az aradi ügyészség rendelkezése most kezdtek meg a vizsgálatot Nicula István somoskeszi cigánylegény ügyében, akit azzal vádolnak, hogy erőszakot követett el egy tizenkét éves cigányleány ellen. Nicula a mai kihallgatáson azzal védekezett, hogy tulajdonképpen őt csábította el a leány, aki állandóan üldözte szerelmével. A kiskorú leány anyja ennek az ellenkezőjét vallotta, azonban kijelentette, hogy a legénytől anyagi kártérítést nem követel. A kihallgatás után Nicula Istvánt letartóztatásba helyezték.

— Dr. Windholz Béla szülész nőorvos hazatért és rendelkezését a Terápia-szabványban Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-ucca) 8. szám ismét megkezdte.

— Rosenberg Boris ritmikus tánc- és torna iskoláját szeptember 15-én nyitja meg. Felnőttek és gyermekek külön kurzusa, férfiak részére torna. Beiratkozás naponta délelőtt 9—11 között: Strada Cloșca 8.

Különös kaland az aradi vonaton

Egy éjszaka története — Hajsza egy ismeretlen apa után

Dévről jelentik: Érdekes ügyet tárgyalt a napokban a dévai törvényszék.

Péricsi Mária feltűnően szép, huszonnégy éves parasztleány azzal vádolta az államvasutak egyik kalauzát, hogy ő az apja 1927-ben született gyermekének. A tárgyaláson Péricsi Mária elmondta, hogy 1926-ban hagyta el életében először a szülőfaluját, hogy a városban menjen szolgálatot keresni. Egyenesen Aradra utazott a kis hunyadmegyei falucsából, mert azt mondták neki, hogy Aradon hamarabb tud elhelyezkedni, mint más városban.

A falusi kisleány még soha életében nem ült vonaton és ezért, állítása szerint, nem ismerte a kocsiosztályokat sem, harmadik osztályu jegyével és kis batyujával nyugodtan beült egy elsőosztályu fülkébe, mert úgy találta, hogy ott lesz a legkényelmesebb. Éjjel volt és a leány boldogan kuporgott a finom hársonypamlagon, amikor bejött a kalauz és a jegyét kérte. A kalauznak is meglepetés volt a szép leány és valószínűleg mondott is neki valami kedveset, mert Mária barátságosan rámosolygott a hivatalos emberre, aki nem kifogásolta a jegyet, hanem leült melléje, szépet mondott neki, talán meg is simogatta és a leány előadása szerint, egy kis üvegcset vett elő, amiből valami csodálatosan jó szag áramlott ki. Ez az illat betöltötte az egész fülkét és a leány boldog érzésében olyan mélyen elaludt, hogy nem is tudja, mi történt vele vagy egyáltalán történt-e vele valami. Annyit tud csak, hogy amikor felébredt, még mindig éjjel volt, vakdét és ő annyira megkedvelte az illatot, hogy Aradig még kétszer, hiya be magához a barátságos kalauz.

Péricsi Mária hamarosan nagy csaldással érkezett haza a falujába, mert nem tudott sehol elhelyezkedni, ellenben még nagyobb

Barátaim! Véget vetek életemnek, mert nem tudom elviselni azt a szegényt, hogy elbuktam a javítóvizsgán, melyre egész nyáron készítettem. Köszönöm az irántam tanúsított szeretetet és azt fizesse vissza a jó Isten, míg ugyancsak a jó Isten fizessen meg a tanárainak úgy, ahogy velem szemben viselkedtek és amilyen igazságosak voltak.

Fendler István a levelet egyik jó barátjának küldte el tegnap reggel. A szerencsétlen fiatal fiúnak, mint most utólag kiderült, előrehaladott tüdőbaja volt és ezért nem tudta az utolsó negyedévben az előadásokat rendszeresen látogatni.

— Orvosi hír. Dr. Kurzer Károly fogorvos rendelését áthelyezte Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-ucca) 4. szám alá, földszint.

— Varró és szabászati tanfolyamomat urileányok részére szeptember 15-től megkezdem. Révész Magda női divatszalon, volt Széchenyi-u. 7.

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj Egyesülete értesíti a CFR. központi pénztáránál fizetett volt Máv. nyugdíjasokat, hogy a Curtea de Conturihoz benyújtandó felebbezéseket f. hó 8-ikától kezdődőleg — tekintet nélkül arra, hogy tagja-e az egyesületünknek vagy nem — egyesületi helyiségünkben Str. Consistoriului 50. szám aláírhatják. Kérjük, hogy a nyugdíjfelvételi, nyugdíjazási s a Berinkei-kormány nyugdíjmelési okmányát s akinek megvan az 1924. január 15-én a CFR. aradi vasutigazgatóság által kiadott „Adeverinta Oficiala”-t mindenki hozza magával. Ugyanaznap d. e. 11 órakor lesz a kéttagú bizottság megválasztva. Értesítjük végül a Mária Radnán és Lippán lakó nyugdíjas kartársakat, hogy megbízottunk, Gomilcsevics uná felbuzgósítását elkészíteni.

volt — saját állítása szerint — úgy a saját, mint a környezetének a meglepetése, amikor az emlékezetes aradi ut után, kilenc hónapra, egészséges fiugyermeknek adott életet.

Megkezdődött a hajsza az apa után. Péricsi Mária ügyvédet fogadott és annak az utján kerestette azt a barátságos vasutas, aki állítása szerint egyedül volt azzal gyanúsítható, hogy fiának édes apja. A dolog nem ment sehogy sem, mert a leány nem tudott visszaemlékezni pontosan a kalauzra, ezért a vasutigazgatóság valamennyi olyan kalauzzal szembesítette, aki az aradi vonatokkal szokott utazni. Végre hosszas keresés után Blaskovics István kalauzban vélte felismerni azt a vasutast, akinél a jószagu üvegcseke volt és ezért apasági, illetve gyermek-tartási keresetet adott be ellene.

Blaskovics azzal védekezett a bíróság előtt, hogy neki felesége és családja van állandóan a III. osztályu kocsihoz van beszállva

A litván szövetség 400 dollárral maradt adós Romániának

Bucurestiből jelentik: Tegnap este érkezett haza a román válogatott csapat balti turájáról, Luchde Octáv, a román labdarugó szövetség főtitkára, aki egyébként a tura vezetője volt, nyomban megérkezésük után ellátogatott a Federatiába (sport központ), ahol a központ vezetőségének beszámolt a balti tura eredményeiről. — A tura erkölcsileg jól sikerült, csupán anyagilag balul ütött ki. A tura elszámolásának kimutatása szerint, a litvánok 400 dollárral maradtak adósok a román labdarugó szövetségnek. Luchide főtitkár felsőbb utasításra jelentést fog tenni a Nemzetköz. Labdarugó Szövetségnek, a litvánok eljárása miatt. Ugy látszik, a litvánok ily módon akarnak kiegyenlíteni az elszennvedett három vere-ségért.

Rothschild vigyázott a pénzre

az Amstel-banknál, mégis milliárdok veszttek el
Hogyan dolgozott Európa „legfinomabb“ bankja — Akik milliókat vesztettek — Egy kis kimutatás a betétesekről

Csak kevés ember mert arra gondolni, hogy Európa egyik legfinomabb bankja, az Amstel-bank milyen viharos botrány közepontjába fog kerülni. A bank igazgatósága Európa közismert pénzkapacitását prezentálta, mögötte állott a bécsi Rothschild-ház és így hát mindenki joggal a legnagyobb bizalommal lehetett a bank iránt. „Aki tulokos akart lenni — mondotta egy bécsi bankár — az oda vitte pénzét“. Először is, mert hollandi forintban helyezhette el a pénzét a betevő, másodsor, mert a Rothschild vigyázott a pénzre, harmadszor pedig, mert magas kamatot kapott a betevő. Tényleg, az Amstel-bank feltűnt azzal, hogy állandóan nagy kamatot fizetett dollárbetétek után. Nem csoda, ha ilyen körülmények között özönlött a pénz az Amstel-bankhoz és érthető, hogy ez a bűnös gazdálkodás, amelyről most lehullott a lepel, még mindig nem vette el méltó bünhődését. Pedig már Pallenberg, a világhírű színész, az Amstel-banknak konferénszban csinált nemzetközi propagandát és a szakértők jelentése olyan, amely elképesztő és megmagyarázhatatlan, hogy egy ilyen nagyszabású intézetnél, mint amilyen az Amstel-bank, hogyan fordulhattak elő rendszeresen ilyen példátlan könnyelmű kihitelezések.

A vizsgálat nyomán megállapított adatok szerint a hitelek kihelyezése páratlan könnyelműséggel történt. Nem kevesebb, mint 3.64 millió hollandi forint gavalérhittelt adtak, amely csak részben van fedezve és amelynek behajtása alig kecsegtet valami pozitív eredménnyel. Két teljesen eladósodott favállalatnak 3.8 millió hollandi forint hitelt engedélyeztek és az egyik vezető igazgatónak külön 0.74 millió hollandi forintot adtak. Egy papirgyár, amely sohasem dolgozott, 3.29 millió hitelt élvezett az előzőeken Amstel-banktól és szintén kétséges a követelés egy petroleumvállalatnál, amely 1.55 millió hollandi forint kölcsönhöz jutott. Körülbelül 5 millió hollandi forint teljesen elvesztett egy közlekedési vállalatnál és mezőgazdasági kihitelezéseknél.

Titkos ülés az aradi vármegyeházán

A betöltendő jegyzői állásokról és más adminisztrációs ügyet tárgyaltak.

Az aradmegyei üresedésben levő jegyzői állásokra vonatkozólag — amint az Aradi Közlöny hirt adott róla, — ma tartották meg az aradmegyei prefektúrán a véleményező bizottság ülését. A véleményező bizottságban a belügyminisztériumot, mint ismeretes, a bánáti kerületi vezérigazgatóság vezetője, dr. Peter Iulian kerületi miniszteri igazgató képviseli, aki a mai nap folyamán meg is érkezett Aradra és résztvevő a véleményező bizottság ülésén.

A véleményező bizottság hét üresedésben levő vármegyei jegyzői állás betöltése felett kívánt határozni az eredeti tervek szerint, de amint értesülünk, a bizottsági ülés programja közben kiszélesedett egyéb más, a megyei adminisztrációval szorosan összefüggő kérdések tárgyalásával is. Hivatalos nyilatkozat mindazonáltal nem történt, mivel a megyei véleményező bizottság ülésén titkos volt és annak érdemleges határozatairól csak akkor történhet bármely közlés, ha azokat a belügyminisztériumban már jóváhagyták. Az ülésen résztvevő dr. Serbanu György megyei prefektus, aki emiatt fervevett bucaresti-i útját is elhalasztotta, dr. Lázár Ágoston megyei közgazdász igazgató, valamint Mladin aradi főszolgabíró. Bizalmas információink szerint a véleményező bizottság a hét üresedésben levő jegyzői állás betöltésén kívül több aradmegyei főszolgabírói járás panaszát tárgyalta, amelynek következtében valószínűleg már a közeljövőben több változás lesz Aradmegye jegyzői karában. Dr. Peter Iulian kerületi miniszteri igazgató az ülés befejezte után autóján Nagyváradra utazott tovább.

Igen nagy veszteség érte az Amstel-bankot a tárcájában lévő részvényeken, továbbá a lombarddal megterhelt papiroknál is. Ezeket a részvényeket legnagyobb részben kénytelen volt az Amstel-bank véglegesen átvenni. Így a bank birtokában van a jugoszláv Forstindustrie A.-G. Krivaja (Freeman vállalat), több lengyel és berlini bank nagy-záloglevélszámlája. Egy nehézségekbe jutott szanatóriumvállalat részvényeire 2.33 millió holland forint jelzálogos kölcsönt adtak az Amstel-bank kitűnő urai. De

Temesvárról pasteurizált tejjel Ajánlat a város vezetőségéhez — akarják ellátni Aradot

A pasteurizált tejet Aradon is elő tudják állítani — A temesvári tej lehet drágább, de az aradi nem

Figyelemreméltó ajánlatot tett Aradváros tejcarnokának Temesvár város tejüzeme. Amint ismeretes, a temesvári városi tejüzemnek modern berendezésű pasteurizáló felszerelése van, amely alkalmas arra, hogy a temesvári szükségletet jóval felülhaladó mennyiségben pasteurizálja a tejet. Az üzem kihasználatlan kapacitása arra ösztönözte Temesvár város tejüzem igazgatóságát, hogy Aradra is megkísérelje a pasteurizált tej rendszeres bevezetését.

A temesvári tejüzem igazgatósága érintkezést keresett Aradváros vezetőségével, amelynek hozzájárulását kérte a temesvári tej Aradra való bevezetéséhez. Kétségtelen, hogy a temesvári tej behozatala érzékenyen érinti az aradi és aradkörnyéki tejtermelők érdekeit, mert hiszen könnyen lehetséges, hogy a pasteurizált, — tehát hetven plusz Celsius-fokon már előbb felfőzött és így generálisan fertőtlenített, csirátlanított tej, — sok helyütt kiszorítja a már bevezetett aradi és aradkörnyéki tejet. Erre való tekintettel Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök oly értelemben adta meg hozzájárulását a temesvári tejüzem igazgatóság tervéhez, hogy a tejüzem lehetőleg az aradi és az aradmegyei tejtermelőktől szerezze be azt a tejmennyiséget, amelyet a pasteurizálási eljárás után újra visszahoznak Aradra. Így nem éri kár az aradi tejtermelők érdekeit, viszont a város közönsége is olyan tejhez jut hozzá, amely minden kétséget kizáró módon fertőzésmentes és nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy a jövőben a tej utján való fertőzéseknek elejét vegye.

Értesüléseink szerint a Temesvár városi tejüzem igazgatóság máris megkezdte tárgyalásait egyfelől az aradi nyerstej-termelőkkel, másfelől pedig a városi tejcarnokokkal és kimerőkkel a pasteurizált tej elhelyezése érdekében. Az eddigi tervek szerint a pasteurizált tej a temesvári tejüzem teherautóin érkezik már a közeljövőben Aradra, gondosan zárt üvegekben. A pasteurizált tej literjét a temesvári városi tejüzem hét lejes árnban szállítja Aradra, ami a viszonteladónál valószínűleg nyolc lejes literenkénti árnban fog eladásra kerülni.

A figyelemfelkeltő fervevel kapcsolatosan felkerestük Brasch Aladár dr.-t, az aradi Központi Tejcarnok igazgató-tulajdonosát, aki meglepetéssel értesült a temesvári városi tejüzem új ajánlatáról:

— Annál inkább meglep — mondotta munkatársunknak Brasch dr. — a város vezetőségének terve, mert a pasteurizált tej forgalombahozatalára vonatkozólag én magam is tettem már ajánlatot a város vezetősége számára, amelyre azonban nem tértek ki. A Központi Tejcarnoknak itt Aradon is megvan a szükséges felszerelése a nyers tej pasteurizálásához és amidőn ajánlatomat megtettem, annak megvalósítását csupán csak az akadályozta meg, hogy a város vezetősége arra kívánt kötelezni, hogy a pasteurizált tej literjét is a maximális 6 lejes árnban adjam a közönség számára, holott ismeretes, hogy milyen költséges a pasteurizálási eljárás.

egyéb értékek is szerepelnek a státusban, a bródi vagongyár részvényeinek 45.150 darabja és egy nagy pakett Budapesti Helyierdekü Vasút-részvény szerepei a szakértői jelentésben. Ezek a részvények összesen 200.000 hollandi forint értékben vannak felvéve, azonban a jelentés megállapítja azt, hogy „értékesítésük csak nagy áldozatok árán volna lehetséges“.

A hatalmasnak hitt banknak természetesen Magyarországról is számos betevője volt és a betétesek most közzétett listájában több közismert és érdekes nevet találunk. Így Szirmay Oszkár, a magyar Közlajfinomító Rt. vezérigazgatója 120 ezer dollár betéttel szerepel, míg Commendatore Spiro Alfréd, a Fiumei Közlajfinomító Rt. volt vezérigazgatója az Amstel-banknál 80 ezer dollár betétet helyezett el. Dr. Fényes budapesti háztulajdonos pedig körülbelül 30 ezer dollár betétet követel.

Brasch dr. érdekes fejtegetésében ezután megemlítette még, hogy emlékezete szerint az egészségügyi törvénynek állítólag van egy olyan rendelkezése, amely szerint abban a városban, ahol pasteurizáló készülék van, csakis ily módon fertőtlenített tej hozható forgalomba. Az aradi Központi Tejcarnok igazgató-tulajdonosának nyilatkozata érdekesen új világlátásba helyezi a temesvári tejüzem aradi terveit amely megérdemli a figyelmet a város vezetősége részéről is.

SPORT KÖZLÖNY

A NAC ellen már Szabó Béla is játszik az AAC-ban

A legjobb csapatával áll ki az AAC.

Az AAC vezetőségének sikerült lekötnie vasárnapra a nagyváradi AC csapatát. Az előjelekből ítélve érdekes küzdelmeknek lehetünk szemtanúi, mert mint Váradról értesülünk, a NAC vezetőségének sikerült Bodoláft, aki két hete a szebeni repülőcsapatban van, arra bírni, hogy térjen vissza Váradra. A váradai atléta csapat így, tehát a lehető legjobb összeállításban jön Aradra. A csapat tagjait a sporttársadalmom minden rétegében jól ismerik. A dicsőséges balti turát abszolválta válogatott csapatunknak is a NAC adta a zömét. A NAC csatársor minden mérkőzésen valósággal ontja a gólokat. A kapuban az aradi Czinczér véd, aki már több ízben szerepelt dicsőségesen az országos válogatottban. A halvesorban a vén rutinké Sternberg mellett két fiatal oldalfedezett játszik. Az AAC erősen készülődik erre a mérkőzésre és legjobb csapatukkal állanak ki, mert minden áron meg akarják verni Románia legjobb amatőr-csapatát. Az AAC a következő csapattal indul a küzdelemben: Theimler—Gencsi, Pfeiffer—Szabó B., Mikóczi, Török—Horváth II., Gallov, Ince, Puskás, Kolumbán II. Tartalékok: Marczin, Zsiga, Steinbrecher. Itt jegyezzük meg, hogy Szabó Béla, aki nemrégiben ment át a Gloriába, visszaigazolását kérte az AAC-hoz és így már megint látható lesz a pályán a legjobb aradi halvesor, amiről az AAC-nak igen jó hírre van.

Aradi tennisezők a hátszegi versenyen

A Hátszegi Tennis-Club szombaton és vasárnap nagyszabású országos tennisz-versenyt rendez, amelyre Aradról négy jónévi versenyző, Aszlán Baba, Szigeti Baba, Vámos és Schwartz indulnak. Az aradi versenyzők már el is utaztak.

Ujabb magyar uszógyőzelem. Marseille-ből jelentik: A magyar uszócsoport a mai uszóversenyen szép győzelmet aratott minden vonalon. Halassyt lelkesen ünnepelte a közönség.

Meghalt a kolozsvári autókatasztrófa két áldozata

Babescu hadnagy ma délelőtt kiszenvedett — Alig tizennyolc éves volt. Cosma Sandrica, a szerencsétlenség fiatal áldozata — Későn érkeztek a mentők

Kolozsvárról jelentik: Szerdán este a Feleki tető halálkanyarodója újabb áldozatokat követelt. Babescu hadnagy, a 83-as gyalogezred fiatal tisztje, Cosma Sandrica tizennyolc éves kolozsvári urileánnyal autókirándulásra ment. A kora délutáni órákban indultak el az autóra és hat óra tájban fordultak vissza Kolozsvár felé. Babescu még újonc volt az autóvezetésben és nem régen vásárolt autójával eddig is csak kisebb kirándulásokat tett. Ezzel magyarázható, hogy a Feleki-ut veszélyes kanyarodójánál, a Döglesztőnél elvesztette hatalmát a megszaladó gép fölött és az autó, mielőtt Babescu fékezhetett volna, kivágódott az országútról és egy-útszéli fának rohant.

Az autó pozdorjává tört és maga alá temette segítségért sikoltozó áldozatait.

A borzalmas szerencsétlenség helyszínére azonnal összegyűltek a mezőn dolgozó paraszokok és megkísérelték az autó alatt vergődő, vérükben fekvő fiatalokat kiemelni. Ez azonban nem volt könnyű dolog.

Legelőször Fábinyi László autója érkezett a helyszínre, mintegy 10 perccel a tragédia után. Azonnal telefont kerestek a környékbeli házakban, amit természetesen nem találtak. A második kerületi rendőrségre kellett az autónak visszatérnie és innen értesítették a mentőállomást. A rendőrség emberei kiszállták a helyszínen, ahol a késedelmes mentők távollétében próbálták megmenteni a szerencsétleneket. Csak egy félóra múlva érkezett ki a mentő-autó, mely addig másutt volt elfoglalva, úgy, hogy

az áldozatok hatalmas vérvesztéséget szenvedtek, mire a klinikához szállították.

Itt azonnal orvosi kezelés alá vették a szerencsétlenség áldozatait. Megállapítást nyert, hogy Cosma Sandrica koponyaalapi törést szenvedett és karja és lába több helyen is eltört. Babescu hadnagy orrcsonttörést, főbrendbeli lábtörést szenvedett, de emellett az autó ajtaja szinte átszelte balcombját, úgy, hogy már az első percekben nyilvánvaló volt, hogy még amputálás sem segíthet rajta.

Cosma Sandrica szüleit azonnal értesítették.

Atmeneti évnék tekintik az ideit tanévet

Megkezdődtek a tanítások az iskolákban — Új rendszer az iskolákban

Tegnap kezdődött meg az elemi és középiskolákban az ideit iskolaév.

Az idén a középiskolák ismét nyolc osztályosok lesznek. A hétosztályos rendszer ugyancsak, nem vált be és ezért tértek vissza a régire. Az ideit tanévet átmeneti tanévnék tekintik. Azok a tanulók, akik most iratkoznak be a gimnázium első osztályába, már az új törvény szerint fognak tanulni. Azok a tanulók, akik három gimnáziumot végeztek, az alsó gimnázium abszolvenseinek tekinthetők, bizonyítványukkal ipari és kereskedelmi iskolákba iratkozhatnak be, gyakorlati pályára léphetnek, felsőbb gimnáziumba csak abban az esetben, ha a negyedik osztályt is elvégzik. A hetedik osztályt végzők érettségi elé járulhatnak, azonban ha egyetemre kívánnak beiratkozni, akkor előkészítő éven kell résztvenniük. Rájuk szóval a régi törvény érvényes. Az első sorozat, amelyiknek nyolc osztályt kell végeznie, az a jelenlegi negyedik osztály, míg a mostani 5—6 és 7-ik tehát a régi rendszer szerint tanul tovább.

Nyílt kérdés egyelőre, hogy milyen legyen a nyolcadik osztály tananyaga. Iorga nem kívánja újabb tananyaggal terhelni az ifjúságot, tehát valószínűnek látszik, hogy a nyolcadik osztály tananyaga főleg a tanulók általános ismeretének kibővítését célozza.

Az őszi baccalaureatusi vizsgálatok szeptemberben 20-án kezdődnek.

ték a szerencsétlenségről. Édesapja (Georgie, éveken keresztül igazgatói minőségben a sziguranca vezérfelügyelőségénél működött, majd a tartományi igazgatóság sajtóosztályának vezetője lett. Az ismert tisztviselőcsalád fiatal és feltűnően csinos leánya, Cosma Sandrica

A pécskai magyar futball-csapatot kommunizmussal vádolja a csendőrség

Két rivális csapat találkozásából nemzetiségi kérdést csinál a pécskai csendőrparancsnok — Képtelen vádak a megyei prefektúra előtt

Augusztus hó 24-én izgalmas események játszódtak le Magyarpécskán, egy labdarúgó-mérkőzés kapcsán, amelynek a jelek szerint igen súlyos következményei lesznek. Az történt ugyanis, hogy a pécskai RAC futballcsapat mérkőzésre állott fel az ugyancsak pécskai Virtutea román futballcsapattal. A két rivális futballcsapat találkozása azonban nem a legfairerbb sportszerűség jegyében zajlott le, amelyről egy hosszú jegyzőkönyv tett jelentést az aradmegyei prefektúrának.

A jegyzőkönyvet a pécskai csendőrparancsnok, Stan Ioan juttatta el hivatalos uton az aradmegyei prefektúrára és súlyos vádak sorakoztat fel Magyarpécska magyar futballcsapata, a RAC ellen. A jegyzőkönyv adatai szerint a két csapat találkozása annyira elfajult, hogy a magyar futballcsapat tagjai sértő kifejezésekre ragadtatták el magukat a román futballcsapat tagjaival szemben, amelyek során többiben nemzeti érzelmeikben is sértve érezhették magukat. Amint ismeretes, a pécskai Virtutea elnöke dr. Moldovan Livius pécskai ügyvéd, a RAC elnöke pedig dr. Lelik István ugyancsak pécskai ügyvéd. A két ügyvéd-elnök tehetetlenül állott az affér kérdésében egymással szemben és nem tudtak semmit sem egyik, sem másik részről oly módon simítani el, hogy ne legyen súlyos feljelentés belőle. Így aztán a pécskai csendőrparancsnok jegyzőkönyve feljelentés formájában terjesztette fel a történt inzulust a megyei prefektúrára, a legszigorubb intézkedéseket kérve a magyar futballcsapat ellen, amely sértegette a román csapat nemzeti önértetét.

A jegyzőkönyv, miután részletesen ismerteti a történt affért, megállapítja, hogy a pécskai magyar futballcsapat különben is régen felhívta maga iránt a hatóságok hivatalos érdeklődését. Még a választások lezárása után ugyanis — írja a jelentés — figyelmet keltett Magyarpécskán, hogy ott 700 szavazatot esett a kommunista Dolgozók Blokkja listájára. A hatóságokat heteken át foglalkoztatta annak kér-

Bucurestibe utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan)

Calea Victoriei, Picadily-kávéházzal szemben

Calea Victoriei és Bulevardul Academiei mindkét sarkán

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarokbódében

„Grand Hotel”-lel szemben, a főposta sarkán

alig 18 éves volt, aki az idén érettségizett a Regina Maria leánygimnáziumban.

A fiatal leány, három órai halálküzdelem után meghalt, anélkül, hogy eszméletét egy másodpercre is visszanyerte volna.

Babescu hadnagy az egész éjszakán át tartó agónia után délelőtt 11 órakor halt meg. Haláláról az ezrede értesítette regátban lakó szüleit. Babescu egy évvel ezelőtt végezte el a tiszti-iskolát és azóta volt a 83-as gyalogezred kötelékében. Cosma Sandrica holttestét szüleinek lakására szállították, míg Babescu hadnagyot a 83-as gyalogezred házikápolnájában ravatalozták fel.

dése, hogy milyen uton erősödhetett meg annyira a kommunista propaganda Magyarpécskán, hogy ilyen szavazati arányszámot érjen el. A rejtély meg van magyarázva — állapítja meg a jegyzőkönyv. — Megállapítást nyert ugyanis, hogy a magyarpécskai RAC érintkezésben állott a kommunista listavezető sportférfivel, Kálival és így — a feljelentés szerint — könnyen feltehető, hogy itten kereshető a kommunista szervezkedés elért eredményeinek a magyarázata is.

A hatósági eljárás során, amelyben az aradi rendőrség képviselője is résztvett, a magyarpécskai RAC működési engedélyét egyelőre felfüggesztették. Az aradmegyei prefektúra a napokban küldötte át a feltűnésteltető aktacsomót az aradi ügyészségre, ahol a vizsgálat már a közeljövőben hivatva lesz megállapítani, hogy mennyiben állják meg helyüket a pécskai csendőrség jegyzőkönyvének adatai.

Szigoruan őrzik az aradi középületeket

A rendőrség felkészülve várja a vörös napot.

A szeptember 6-iki vörös napra az aradi rendőrség teljesen felkészült. A belügyminiszternek a múlt hónapban kiadott preventív intézkedései még most is érvényesek s az aradi rendőrkövetségura a rendelet kelte óta szinte permanenciában van.

Ma reggel újabb kormányintézkedésre a rendőrség katonai csapatokkal megerősödve az összes aradi középületeket megszállotta. Az uccákon éjjel-nappal fegyveres katonai járőrök cirkálnak, az állomásokon szigoruan ellenőrzik az Aradra érkezőket.

Weiszberger Mórt és Varga Antalt szabadlábra helyezte a Tábla

Érdekes rendelet az aradi törvényszékre

A temesvári tábla mai ülésén foglalkozott Weiszberger Mór és Varga Antal letartóztatásban levő szeszgyárosok ügyével. Az aradi törvényszék vádpanácsa — mint az Aradi Közlöny jelentette — az elmúlt hét folvamán elrendelte ugy Weiszberger Mór, mint Varga Antal szabadlábra helyezését, amely ellen azonban az ügyészség felfolyamodást jelentett be. A tábla mai tárgyalásán Sarbu György dr. aradi ügyvéd jelent meg, akinek beszéde után a tábla megerősítette az aradi vádtanács döntését és elrendelte Weiszberger Mór és Varga Antal szabadlábra helyezését, akik ma délután már el is hagyták az aradi ügyészség fogházát.

Itt írjuk meg, hogy a temesvári tábla érdekes rendelete érkezett az aradi törvényszékhez. A táblai leirat értelmében a Temesvárra átküldésre kerülő iratokat és doszárokat ezentul szigoruan tilos bárkinek is kiadni, hogy azt személyesen vigye át a táblai tárgyalásra. A rendeletre állítólag az adott okot, hogy a kézben átvitt iratok nem kerültek minden esetben ugy a táblai tanács elé, amint azokat Aradon kiadták. A továbbítás tehát a jövőben csak posta útján történhetik és a tábla is postán küldi vissza az iratokat az aradi törvényszékhez

Tifuszbetegekkel telt román hajót tartóztattak fel Ujvidéknél

Ujvidékről jelentik: Megdöbbentő esemény foglalkoztatja az ujvidéki folyamhajózási és egészségügyi hatóságokat. Az ujvidéki kikötőnél feltartóztattak egy hajót, amelyen tifuszbeteg matrózok tartózkodtak. A betegek közül egy még az ujvidéki kikötőben meghalt, egyet a járvány-kórházba szállítottak, négyet pedig kikötési tilalommal a feltartóztatott uszályval együtt visszaszállítanak Romániába.

Az ujvidéki révkapitánysághoz tegnap reggel hat órakor jelentették, hogy az egyik román hajón egy román folyamőr gyanus körülmények között meghalt. A jelentés szerint a halott egy Romániából Bécs felé haladó hajó egyik uszályán teljesített szolgálatot. Utközben őt társával együtt megbetegedett és a felfelé haladó hajó áttette a betegeket az ujvidéki kikötőben vesztelő SRD 6754. számú román uszályra, amely üresen állt és várta, hogy visszavontassák Romániába. Az uszály idelátenesen a téli kikötőben állott és tegnap akarták elvontatni. *tegnapra virradó éjszaka azonban az egyik beteg, Panica Georgie, huszéves galati születésű folyamőr meghalt.*

A jelentés alapján az ujvidéki folyamőr-ség felkérésére rendőri és egészségügyi bizottság szállott ki, amely megvizsgálta a holttestet, hogy a betegség okát megállapítsa. Dr. Kluka György ügyeletes városi tisztiorvos a legnagyobb megdöbbenéssel állapította meg, hogy *a folyamőr tifuszban halt meg és társai valamennyien tifuszbetegek.* Intézkedésére azonnal gondoskodtak a holttest elszállításáról. Az orvos egyben utasítást adott, hogy *a betegeket szállító hajót a legszigorúbban zárják el a többi hajótól és a parttól, mert az a veszély fenyeget, hogy a betegséget a városba is behurcolják.* A legsúlyosabb beteget, Ioanescu Maxim tizennyolc éves folyamórt beszállították az ujvidéki állami kórház járványosztályára.

A hatóságok megindították a vizsgálatot s megállapították, hogy a folyamőrök utközben betegedtek meg és betegségük Ujvidéknél már annyira elhatalmasodott rajtuk, hogy a vonatohajó parancsnoka jónak látta egy vissza-

Egy folyamőr haldoklik, egy meghalt — Négy beteget vissza hoznak Romániába

térő hajóra átrakni őket. Azt hitték, hogy a szokásos nyári betegségek egyikét kapták meg a folyamőrök, akiket nem vettek orvosi ápolás alá, hanem csak az uszályhajó személyzet ke-

zelte őket. Az uszályt, amelyen a súlyos betegek vannak, elhúzózták a többi hajótól. Az ujvidéki révkapitányság egyben utasítást adott, hogy az uszályt azonnal vissza kell szállítani Romániába és megtiltották, hogy utközben bárhol is — csak rövid időre is — kikössenek.

Ékszerolvajlás miatt letartóztattak egy állomásfőnököt

Kifosztotta egy diák csomagját

— Bucurestibe vitt ékszerek

— Az áruló iskoláskönyvek — A letartóztatás kinos feltűnést keltett —

Calarasiról jelentik: Nagy feltűnést keltő letartóztatás történt ma a kora reggeli órákban Calarason. A jalomítai ügyészség intézkedésére ugyanis ma délelőtt detektívek jelentek meg Tudose Nicolae ciulnitai állomásfőnök lakásán és az állomásfőnököt lopás bűntette miatt letartóztatták, majd a calarasi-i rendőrségre kísérték. Az érdekes ügy előzményei a következők:

Pár nappal ezelőtt Ghetu jalomítai vizsgálóbíró fia, aki Bucurestiben az egyik ottani liceumban tanul, mivel elintézte a beiratkozással járó teendőket, elhatározta, hogy hazautazik Jalomítára és majd csak az iskolaév megkezdésére megy vissza a fővárosba. Iskolakönyveit és egyéb holmijait, többek között különböző ékszereket is egy kis utazókosárban hozott magával, azonban amikor leszállt Jalomita állomáson, a kosarat a vonafülkékében felejtette. A kalauz, aki a kosarat megtalálta, átadta azt a ciulnitai állomásfőnöknek, Tudose Nicolae miután átvette a talált csomagot, felbontotta és gondosan átvizsgálta annak tartalmát, majd az ékszereket és két iskolás könyvet kivett a kosárból, amelyet azután ugyanugy lezárt, mint ahogy az azelőtt is volt. Az ékszereket a Wertheim-szokrénybe zárta, míg a két iskolás könyvet átadta diák fiának, aki most végezte a liceum negyedik osztályát.

Ghetu vizsgálóbíró fia másnap jelentkezett a csomagért és miután azt az állomásfőnöktől megkapta, hazautazott. Tudose ezután valószínűleg attól való félelmében, hogy egy esetleges véletlen folytán az ékszereket nála megtalálják, vette azokat és Bucurestibe utazott, ahol az egyik rokonának adta át megőrzés végett. Közben azonban a vizsgálóbíró fia észrevette az ékszerek és a két könyvnek az eltűnését és ezért elment az állomásfőnökhöz, azonban azt nem találta odahaza, mivel ekkor még Bucurestiben volt. A fiatal Ghetu, a mikor már éppen el akart menni, észrevette, hogy az állomásfőnök fia azt a két könyvet tartja a kezében, amelyek a kosárból elvesztek. Az esetről természetesen azonnal értesítette apját, akinek intézkedésére a mai napon Bucurestiből hazaérkező állomásfőnököt letartóztatták, akit már a déli órákban Bucurestibe vittek, ahol, mint azt telefonon jelentették, az összes eltűnt ékszereket az állomásfőnök rokonánál megtalálták. Tudose Nicolae, aki egyébként már több mint 20 éve áll a vasút szolgálatában és akit felettesei mindenkor elsőrangú tisztviselőnek ismerték, előzetes letartóztatásba helyezték. Az eset mindenütt kinos feltűnést keltett, mivel az állomásfőnököt széles körökben igen jól ismerték.

RÁDIO KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

Rádióval konzerválják a tejet.

A rádiót eddig csak mint szórakozás eszközt ismerték, hogy azonban más jelentősége és feladata lehetne, arra eddig kevesen gondoltak. Mégis laboratóriumokban egyre folynak a kutatások és ezek most szenzációs dolgot eredményeztek.

Seydel angol egyetemi tanár, a világhírű fizikus régóta foglalkozik és kísérletezik a rádióhullámokkal. Éveken át tartó kísérletezések eredményéről most számolt be és ezek világszerte általános feltűnést keltettek. Seydel professzor ugyanis, többek között arra a megállapításra jutott, hogy a rövid rádióhullámok a nyers tejet 3—4 hétre konzerválják.

Ez a konzerválás akképpen mutatkozik, hogy a hullámok elpusztítják a tejben levő erjesztő anyagokat.

Az angol professzor felfedezésének nemcsak a technika szempontjából van nagy jelentősége, hanem nemzetgazdasági szempontból is. Hogy mit jelent ez, könnyen megérthetjük, ha arra gondolunk, hogy a mai konzerváló készülékek segítségével eddig csak legfeljebb 24 órára tudtak konzerválni tejet.

Ha Seydel professzor kísérletei a gyakorlatban is beválnak, annak a tejgazdaságok fejlődése szempontjából óriási jelentősége lesz.

Oroszországban a rádióelőfizetési díjak nem egységesek. A munkások havonként néhány fillért fizetnek, ellenben a szállodák és mulatóhelyek rádióelőfizetési díja havonként a 10—20 aranyrubelből is meghaladja.

Hengeres tekercsek árnyékolása. Bármilyen kapcsolású nagy frekvencia erősítő, ha attól nagy erősítést és stabil működést kívánunk, gondosan le kell árnyékolni, hogy minden visszahatást és begerjedést megakadályozzunk. Legtöbbször az egész erősítő fokozatot egy fém dobozba zárják, de sokkal kevesebb költséggel ugyanolyan hatásfokot érünk el, ha a kondenzátort és a teker-

cset külön árnyékoljuk. Míg a Kondenzátorok árnyékolását nagyon egyszerűen meg lehet oldani, addig a tekercsek hatásos árnyékolása már nem könnyű feladat, mert a nem megfelelő árnyékolás mellett, hogy céljának nem felel meg, még erős örvény áramok is keletkeznek benne, ami a rezgőkör szelektivitását nagyon lerontja. A tudatosan dolgozó amatőr munkáját akarom egy néhány gyakorlati tanáccsal megkönnyíteni a következőkben: Elsősorban az árnyékoláshoz lehetőleg vörösréz lemezt használjunk, mert ennél az anyagnál a legkevesebbek a veszteségek. Sokan azt gondolják, hogy minél vastagabb a lemez, annál jobb az árnyékolás. A kísérletek során azonban kitűnt, hogy a lemez vastagság a hullámhossztól függ. Így 700 m. hullámhosszig a lemez vastagsága 0.3 mm., míg 2000 m. hullámhosszig 0.6 mm. lemez használandó, vastagabb lemez használata felesleges. A tekercsek átmérőjét lehetőleg kicsire kell venni, hogy az árnyékoló doboz ne öltön nagy méreteket. Általában az árnyékolás kb. 1.7—2-se legyen a tekercsátmérőnek, míg az alap és fedőlapok lehetőleg még nagyobb távolságra kerüljenek.

Felhívás

a nyugdíjas katonatisztekhez

A pénzügyigazgatóságra ma rendelet érkezett a nyugdíjközponttól, amely a katonatisztek nyugdíjának megállapításával foglalkozik. A rendelet értelmében a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya felhívja azokat a katonatiszteket, akik a román hadseregben szolgáltak és onnan nyugdíjaztatták, akár mint aktív, akár mint rokkant tiszt, hogy a hadügyminisztériumtól szerezzenek be egy bizonyítványt, amellyel igazolják, hogy tényleg mint aktív és nem mint tartalékos tiszt voltak inkadrálva a román hadseregbe. A bizonyítványban fel kell tüntetni azt is, hogy milyen ranggal lettek nyugdíjazva. A katonatisztek özvegyei szintén kötelesek beszerezni a fenti igazolványt és azzal a legrövidebb időn belül a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán jelentkezni. A jelentkezés alkalmával a hadügyminisztérium bizonyítványán kívül a nyugdíjkönyv is felmutatandó.

AZ

UJSÁG

MINDEN

SZOMBATI

SZÁMÁBAN

INGYEN

MÉLYNYOMÁSÚ, KÉPES

RÁDIÓ-

MELLÉKLET

TELJES MŰSORRAL

Előfizetni lehet: Sándor Iván hírlapiroda,
Löbl hírlapiroda aradi cégeknél

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Válságba jutott a kukorica-export a felemelik a beviteli vámot román-olasz egyezmény miatt

A kukorica-hadjárat veszélye

Bucurestiből jelentik: Az újonnan megkötött román-olasz kereskedelmi egyezmény már eddig is élénk vitára adott alkalmat, mivel egyrészt az a vélemény alakult ki, hogy az új elhelyezési lehetőségeket teremtett a romániai kukorica számára, másrészt pedig sokaknak az volt a nézete, hogy Románia az Olaszországgal folytatott tárgyalások alkalmával szerzett jogokat adott fel.

A „Lupta” mai száma hosszabb cikkben foglalkozik az újonnan előállított helyzettel és megállapítja, hogy 1929-ben, amikor a Maniu-kormány a román-olasz kereskedelmi szerződést megkötötte, a kukorica Olaszországba való bevitelére rendkívül alacsony, ráknézve kedvező vámot szabtak meg. Ezt a vámot „konszolidálták”, vagyis Olaszország kötelezte magát, hogy azt az egyezmény tartama alatt, vagyis 1933-ig nem mondja fel.

A most befejeződött román-olasz kereskedelmi tárgyalásokon a román delegáció elfogadta Olaszországnak azt az ajánlatát, hogy Románia mondjon le arról, hogy a román kukorica után vett vám továbbra is konszolidált legyen. Az olasz kormány álláspontja az volt, hogy a kukorica árának az exportáló államokban való esése nehéz helyzetbe hozhatná az olaszországi termelőket, akik nem tudnák felvenni a konkurrenciát a román kukoricával és így saját termésüket nem tudnák értékesíteni, vagy pedig ha túl is adnának rajta, ráfizetné-

Csődbe jutott az egyik legtekintélyesebb bácskai gazda

Wamoscher Dezső fizetésektelensége — Két millió dollár a tartozás

Szabódkáról jelentik: A Dunabánság gazdasági és társadalmi életének nagy szenzációja az egyik legtekintélyesebb földbirtokos, Wamoscher Dezső ellen elrendelt csődeljárás. A csődöt Wamoscher ellen a szabadkai Közgazdasági Bank R.-t. kérte, 317.000 dinár tartozás miatt. A pénzügyet beadványa szerint 300.000 dinár kölcsönt adott a földbirtokosnak, azzal, hogy ezt záros határidőn belül visszafizeti, miután biztató ígéretet kapott, hogy nagyobb kölcsönhöz jut. Wamoscher Dezső a Jugoszlavészka Banktól valóban kapott egymillió dinár kölcsönt, azonban tartozását a Közgazdasági Banknak nem fizette meg, mert más irányú kötelezettségei is voltak. A Közgazdasági Bank követelését nem látta biztosítottának és ezért csődöt kér Wamoscher Dezső ellen.

A szabadkai törvényszék a kérésnek eleget tett és Wamoscher ellen a csődöt megnyitotta, dacára, hogy a bíróság tanácskozása közben befutott Wamoscher Dezsőnek egy beadványa, amelyben a kényszerregezési eljárás megindítását kérte.

Wamoscher Dezső a csődöt eirendelő bíról döntés ellen jogorvoslattal élt és felfolyamodásában azt állítja, hogy fizetésektelensége nincs igazolva és így a csőd elrendelése indokolatlan.

A szabadkai törvényszék a felfolyamodást, a csődre vonatkozó iratokkal együtt, az újvidéki felebvezési bírósághoz továbbította, amely végérvényesen dönt majd a nagy feltűnést keltő ügyben. Wamoscher Dezső egyike a legismertebb és legképzettebb bácskai gazdáknak. Örökségül kapott birtokának azon a részén, amely nem esett agrárreform alá, művelészerűen gazdálkodott, azonban a súlyos terheket így sem bírta el. A 268 hold területű, nagyszerűen felszerelt birtokra nem egészen kétfélmillió dinár van bekebelezve; ebből egymillió a Jugoszlavészka Banka követelése, 300.000 dinár adóhátralék, 600.000 dinár pedig kisebb hitelezők összkövetelése.

nek. Természetes, hogy abban a pillanatban, amikor Románia lemondott arról, hogy a megállapított vámtételek továbbra is konszolidálva legyenek, Olaszország tehermentesíti a kukorica beviteli vámiát.

— Következésképpen — írja cikkében a „Lupta” — Románia lemondott az eddigi alacsony vámról és megadta a lehetőséget Olaszországnak arra, hogy azt akkor és annyival emelje fel, amikor és amennyivel akarja. Így tehát az egyetlen kedvezmény, amelyet Románia a román-olasz kereskedelmi egyezmény következtében élvezett, megszűnt. Olaszországi

Az aradi hetipiacon kenyérbélyeg-csalót lepleztek le

Megjelent a fekete kenyérbélyeg — Nagy forgalom a mai hetivásáron

A mai aradi hetipiacon szokatlan élénkség uralkodott. A környékbeli falvak lakossága, termelők, fogyasztók egyaránt, már kora reggel csapatostul árasztották el az élelmiszer, termény- és állatvásárokat. A szakértők egyhangú kijelentése szerint, az idén nem volt olyan nagy forgalmu hetivásár, mint a mai.

A máskor egyébként eseménytelen hetipiacnak mára meg volt a maga szenzációja is. Az aradi élelmiszer-piacon megjelent a fekete kenyérbélyeg. A városi piac ellenőrző hivatal tisztviselői Szilvási Istvánné pécskai kenyér-árúsnak asszonyt rajta kapták, amint az eladott kenyérről leszede a bélyeget. Szilvásiné ezzel a manipulációval már a harmadik hete árusítja a kenyeret és az ellenőrző tisztviselő becslése szerint többszáz lejjel megkárosította az államot. Szilvási Istvánné ellen megindították az eljárást.

A fekete-bélyeg feltűnése nagy riadalmat idézett elő a piacon, mindenki arra számított, hogy most egy nagyobb szabású razzia fog következni. Ennek a zavaró körülménynek le-

A buzaexport és a prémium

Százötven slepp gabona a Dunán

Az eddigi statisztikai adatok szerint, a Bánságról eddig 13.875 vagon gabonát exportáltak és mindeddig tizenöt millió lej prémiumot fizettek ki az exportőröknek. Az ország termelőinek ugyanakkor, beleértve a bánsági tizenöt millió lejt is, összesen 138 millió lejt utaltak ki exportprémium gyanánt a Banca Nationalánál. A súlyos gazdasági viszonyokat és a korlátolt lehetőségeket figyelembe véve, ezek a számok elég tekintélyesek.

A gabonaexport egyik szenzációja egyébként, az, hogy Románia legnagyobb gabonafelvévő piacáról, Csehországból érkező jelentős részint, a Dunán százötven slepp uszik elfele, ami előreláthatólag árhanyatlást fog előidézni az ottani piacon. Itteni gabonakereskedelmi körökben is érdeklődéssel tekintenek a fejlemények elé.

— A konstancai kereskedelmi és iparkamara a kiviteli prémiumok kifizetését sürgetti. A konstancai kamara az exportőrök bevonásával, tegnap értekezletet tartott, amelyen az exportőrök azt panaszolták, hogy a kiviteli illetékeket a vámhivatalok késedelmeskedése miatt, csak sok huza-vona után fizetik ki, még nagyobb nehézséget okoz, hogy a prémiumo-

kukorica-exportumkat tehát újabb veszély fenyegeti: a beviteli vám tehermentesítése. És hogy ez az emelés milyen mérvű lesz, arra legjobban következtethetünk abból, ha figyelembe vesszük, hogy a buzára kivett vám vagononként 56 ezer lej. Ha Mussolini a „bataglia del grano” mintájára elkezd kukorica hadjáratát, ugye lehetünk készülvé, arra, hogy a jelenlegi vámkokat a tízszeresére emeli.

A rendkívül érdekes és nagyjelentőségű ügyben egyébként ma nyilatkozott Budeanu kereskedelmi államtitkár, aki kijelentette, hogy Románia tényleg lemondott az eddigi alacsony vámról, azonban biztosította azt, hogy a legjobban kezelt állam elbánásában részesüljön. Ugyanakkor hangsúlyozta azt is, hogy nem kell az export csökkenésétől tartani, mert huszonegyezer vagon kukorica Olaszországban már is elhelyeztetnek tekinthető. A kérdés azonban ezzel a nyilatkozattal természetesen még nem nyert megoldást és a gyakorlati élet fogja csak a feleletet megadni arra, hogy nem-e történt itt egy újabb baklövés és hogy a romániai gazdaságsadalom nem-e fog ráfizetni erre az egyezményre.

ket szinte tulajdonítani, hogy az árak csak jóval később alakultak ki, mint rendszeren.

Az élelmiszer-piacon különösen a befőzni valóban volt nagy kínálat és az árak is ehhez igazodtak. Paradicsom kilogrammonként 3-4 lej, zöldpaprika 5 literenként 5-7 lej, téli alma 5-7 lej, körte 4-5 lej. Görögdióban ismét nagy felhozatal volt, de csak szórványosan keresték.

A baromfi-piacon szintén nagy élénkség volt. Az árak szinte elérték a mélypontot. A termelő nem tartotta ki semminek az árát, a tojás darabja 1.30-1.40 lej, sovány tyúk párja 70-80 lej, csirke 40-60, sovány liba 130-170 lej, kövér liba 380-400.

A termény-piacon a buza árában, a múlt hetéhez viszonyítva, 10 pont emelkedés volt, azonban a malmok a kora reggeli órákban még tudtak a múlt heti áron vásárolni. Délfelé a gabonaárak a következőképpen alakultak ki: Buza 200-210, zab 210-220, tengeri 230-240, rozs 240 lej volt méterhátsáinkint.

Az állatvásártéren mérsékelt felhajtás volt, nagy kereslettel szemben. Különösen a kövér sertést keresték, melynek ára 21-23 lejben alakult ki.

kat nem a vámhivatalok fizetik ki, hanem a Nemzeti Bank Bucurestiben folyósítja. Kifogásolták azt is, hogy a kiutalás lefoglalható. A mai körülmények között a bankok nem tudják a szükséges pénzt az export rendelkezésére bocsájtani, így tehát az ország egész közgazdasága szenved a mostani rendszer miatt, mert az exportőrök véleménye szerint, a prémiumok késedelmes folyósítása a kivitel egyik nagy akadálya. A konstancai kamara a panaszokat memorandum formájában juttatja el a kormányhoz.

— Sertésvész Siklón és Nagyiratoson. Az aradmegyei fő-állatorvos, Martta György dr., a napokban jelentést tett az aradmegyei állatmegbetegedésekről. A megyei állategészségügyi hivatal vezető főorvosa felhívta a megyei prefektus figyelmét arra a körülményre, hogy Siklón Dorobantiban és Nagyiratoson erős sertésvész kapott lábra, amely a legsürgősebb beavatkozást igényli a megyei állategészségügyi hatóságok részéről. Serbanu György dr. megyei prefektus a jelentés vétele után, haladéktalanul elrendelte, hogy több állatorvosból álló egészségügyi bizottság szálljon ki a községekbe és a fertőzéses, valamint a fertőzés gyanújába vehető sertéseket mielőbb oltásuk be.

— Felére esett az értéke a svéd gyufatröszt részvényeinek. Bucurestiből jelentik: Gazdasági körökben nagy feltűnést keltett, hogy a svéd gyufakirály, Kreuger Ivar értékpapirjai 50 százalékkal estek a világpiacon.

BONYODALOM

az ügyvédi honorárium körül

Érdekes tárgyalás az aradi törvényszéken

Humoros jelenetekben bővelkedő tárgyalást tartott ma az aradi törvényszék. Az ügy főszereplője Gavra János aradi CFR altiszt volt, akit Paucesti Miklós aradi ügyvéd perelt be huszezer lej ügyvédi honorárium megfizetéséért.

Gavra Jánost néhány hónappal ezelőtt csempészési ügyből kifolyólag fejeletették és büntető eljárás indult meg ellene. Ügyének képviselőjével Paucesti Miklós aradi ügyvédet bizta meg s egyben aláírt egy kötelezvényt, hogy ügyének teljes befejezése és felmentése esetén, ügyvédi honorárium fejében, huszezer lejt fizet az ügyvédnek. A törvényszék két tárgyalást tartott a csempészési ügyben, később azonban az eljárást megszüntették, mert az ügy amnesztia alá esett.

A honorárium kifizetését azonban Gavra János megtagadta, mire Paucesti Miklós ügyvéd keresetet adott be ellene, amelyben arra kérte a törvényszéket, kötelezze ügyfelét a huszezer lej megfizetésére.

Az első tárgyaláson azután Gavra János meglepően védekezett. A bíróság előtt kijelentette, hogy amikor a kötelezvényt Paucesti Miklós ügyvédnek aláírta, holtrészeg volt és semmire se emlékszik. Elismeri, hogy tartozik a honoráriummal, azonban tagadja, mintha arról kötelezvényt adott volna.

A mai tárgyaláson Gavra János újabb és meglepőbb vallomást tett. Kijelentette, hogy az előző tárgyaláson tett és a tartozását elismerő vallomására nem emlékszik, mert a tárgyaláson is részegen jelent meg. Állandó részegsége

az azzal magyarázható, hogy sokat utazik, melynek befejezése után rendszerint ittas és a körülmények úgy hozták magukkal, hogy úgy az ügyvédnél, mint a tárgyaláson szinte önkülvéleti állapotban jelent meg.

A bíróság a védekezést nem fogadta el és újabb bizonyítást rendelt el az ügyben.

Rádió műsor.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 6.

Bucuresti. 13.00. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18.00. Könnyű- és román zene. 19.30. Sibiceanu-zenekar. 21.00. Bécsi zene a rádiózenekar előadásában. — Budapest. 9.15. A József nádor 2. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 12.00. Déli harangszó. 12.05. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 4.00. Mesék. 5.30. A Városi Színház zenekarának hangversenye. 6.30. Mit üzen a rádió. 7.00. Dalest. 8.00. „Holnap délig, vagy soha“ 3 felvonásos bohózat előadása. Majd Radics Józsa és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Machek-zenekar. 13.50. Szórakoztató zene gramofonon. 16.00. Geiger-zenekar. 18.00. Wagner: A müncheni mesterdalnokok című operájának közvetítése a bécsi állami operaházból. 23.00. Táncczene gramofonon. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.35. Rádiózenekar. 16.00. Gramofon. 17.30. Rádiózenekar. 19.50. Közvetítés a belgrádi nemzeti színházból. 20.30. Étermi zene. — Heilsberg. 16.30. Szórakoztató zene. 19.10. Könnyű zene. 22.00. Szórakoztató zene. — Langenberg. 17.00. Mandolin hangverseny. 20.00. Vidám est, csatlakozóca hírek. 24.00-ig esti zene. — Milánó. 19.10. Vegyes zene. 19.50. Gramofon. 20.45. Meilhac és Halevy: A tücsök című zenei komédiája. — Palermo. 21.00. Gramofon. 21.30. Lehár: A víg özvegy című operettje. — Róma. 17.30. Zenekari hangverseny. 20.10. Gramofon. 21.00. Giordano Fedora című háromfelvonásos zenejátéka.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 6.

Bucuresti. 12.00. Rádiózenekar. 13.00. Gramofon. 18.00. A Dinicu-zenekar könnyű és román zenéje. 20.20. Gramofon. 21.00. Strauss O.: Varázskeringő című operettje. — Budapest. 10.00. Református istentisztelet. 11.00. Róm. kath. istentisztelet. Majd szalonzenekar hangverseny. 2.00. Gramofonhangverseny. 3.00. A „Rádióélet“ gyermekjátékszórója. 4.15. Eugen Stepat orosz balalaika zenekarának hangversenye. 5.15. Az 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 6.30. „Kaziczky és Pest“, Jeszenszky Sándor előadása. 7.00. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 8.20. Dalmüeladás a Studióból. „Dorottya“. Majd Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 10.20. A bécsi kamarakórus hangversenye. 11.05. A bécsi szimfonikusok hangversenye. 15.00. Gangelberger-zenekar. 17.30. Hangverseny Dvorzsák műveiből. 19.40. Divatos dalok. 20.10. Klubund: „X. Y. Z.“ című szimfonia. 23.00. Gramofon. — Belgrád. 11.30. Cigányzene. 12.30. Rádiózenekar déli hangversenye. 16.00. Népdalkettős. 22.20. Gramofon. 22.50. Rádiózenekar. — Berlin. 15.15. Fuvószenzene. 17.35. Dalok. 19.00. Alpár Gitta a Dubarry slágerit énekl. 20.00. Zenekari verseny. Majd 0.30-ig dán zene. — Breslau. 20.00. Millöcker: A koldusdiák című operettje. 23.20. Táncczene. — Brüsszel, Francia adó. 20.00. Strauss: A denevér c. operettjének közvetítése a Folies Bergère-ből. — Milánó. 19.05. Könnyű zene. 19.45. Gramofon. 20.30. Wagner: Lohengrin c. operája.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdéskérdésre válaszolunk. Ajánlatok kelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DELUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

ELLÁTÁS.

DIÁKLÉNYEK uriháznál olcsón elsőrendű ellátásra felvétetnek. Ugyanott butorozott szoba fürdőszobával október 1-re kiadó. Megtekinthető d. u. 1-4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 490

ALKALMAZÁS.

JOLFÜZŐ jobb nő állást keres. Vidékiek előnyben. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2955

LAKÁS.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KETSZÓBA, konyhas 1-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BLADÓ új, használt keltetőgép. Keltetőgép javítását és átalakítását vállalja. Wekerle F., Santana 58. 2954

KITÜNO, jékarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

BERZSER FOTÉLOK, sekretéres comód, férfi bunda és öltönyök, pézsmahas bunda, íróasztalok, szőnyegek, storeok, festmények, tükrök, vas és faágyak, rollós íróasztalok, kredenc, komplett szobabehatározások, Biedermayer szalon, hintaszék, zongorák, hegedűk, disztárgyak, kávészámló, mosdókészlet stb. eladók.

SALGONÉ bizományi üzlete,
Str. Horie No. 1. (Neuman-palota)

ÜZLETEK.

FÖTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzletheziséz azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos Aron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben november 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

Modern és szolid butorok, kárpitos-árak részlegesen legolcsóbban letre is

„HALA DE MOBILE“ Calea Banatului 4. Deposit: Str Moise Nicoara 9-11

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

Damparton. Elkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

KÜLÖNFÉLEK.

OLCSÓN ELADÓ komplett háló, fél háló, ágynemű, tolnemű, lámpa és egyéb háztartási cikkek, ugyanott kiadó különbejáratú butorozott szoba, fürdőszobával. Megtekinthető d. u. 1-4-ig. Ugyanott szőnyegjavító leány kerestetik azonnalra. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ALKALMI VÉTELEK: 6 drb. bőrszék, piús fotelok, salon garniturák, uri szobák, ebédlokok, hálóok, matracok, hintaszékek, íróasztalok, szőnyegek, asztalok, vitrinek, garderober szekrények, asztalok, rádiók, patefon, előszoba falak, kályhák, varrógépek, szőnyegek, függönyök, perzsa öszekötők, porcellánok, ezüstök, toilette-tükrök, festmények, disztárgyak, borondók, stb., stb. eladók. Kézpénzért veszünk: perzsa szőnyegek, ezüstöt, antik és modern butorokat, Singer varrógépet, gyermekkosci, serviceket, konyhabehatározást, stb., stb. A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház évi 22 százalékos kamattal folyósít zálogkölcsonöket ékszerre, arany, ezüst tárgyakra, textilárakra, varrógépekre, írógépekre, gramofonokra stb., stb. — COMISIO Arad, Bul. Reg. Ferdinand 21 (v. József főherceg-ut.)

Puha ólom

megvételre kerestetik.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ászokhordók

38 és 75 Hl. nagyságban, kifogástalan állapotban, eladók. Feszler Károly, Maderat. 2953

No. 25.684—1931.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că Primăria Municipiului Arad în ziua de 16 Septembrie 1931, ora 10 a. m. va ține în biroul Serviciului economic Camera No. 59 licitațiune publică cu oferte închise și sigilate în conformitate cu Art. 88—110 din legea contabilității publice, pentru vânzarea cantității de 375.953 kgr. țier vechi, fontă și alamă.

Concurenții admiși la licitațiune vor depune în fața Comisiunii de licitații deodată cu oferta și garanția de 10% în numărar sau hârtii garantate de Stat.

Caetul de sarcini se poate vedea în Camera Nr. 59 a primăriei în orele de serviciu.

Arad, la 30 August 1931.

2957 Primăria Municipiului Arad.

HIRDESEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny“-ben!